

פתרון מרתון – סדר דין פלילי

1. נגד גדי הוגש לבית המשפט המחוזי כתב אישום המייחס לו עבירה שהיא בסמכות שופט דן יחיד. במסגרת דיון מקדמי בכתב האישום ניסה השופט לגשר בין הצדדים בהסכמתם. הליך הגישור לא צלח. לאחר שהסתיים הדיון המקדמי החליט גדי להודות בעבירות שיוחסו לו בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון עם המאשימה, שהותיר את שאלת העונש להכרעת בית המשפט. הצדדים ביקשו להגיש את הסדר הטיעון לאישורו של אותו שופט.

מה הדין?

- א. השופט אינו רשאי להמשיך בניהול התיק בפניו מכיוון שישב כשופט מגשר במסגרת הדיון המקדמי והדיון בכתב האישום לא הסתיים במסגרת הדיון המקדמי.
- ב. השופט רשאי להמשיך בניהול התיק מכיוון שניתנה הכרעת דין ובכך הסתיים הדיון בכתב האישום במסגרת הדיון המקדמי.
- ג. השופט אינו רשאי להמשיך בניהול התיק בפניו ועליו להעבירו עם פרוטוקול הדיון לשופט אחר לשם מתן גזר דין.
- ד. לאור השלב שבו מצוי הדיון חובה על השופט להמשיך בניהול התיק עד סיומו.

סעיף 143א לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

143א. עדות מוקדמת של קורבן עבירת מין או עבירה בנסיבות של אלימות במשפחה

(א) על אף האמור בכל דין, רשאי בית המשפט, ביוזמתו או לפי בקשת תובע או סניגור, לצוות כי עדות של קורבן עבירת מין או עבירה בנסיבות של אלימות במשפחה (בסעיף זה – העד), תיגבה מוקדם ככל האפשר ולא יאוחר ממועד הגשת כתב האישום.

(ב) בית המשפט יורה על גביית העדות בדרך שיקבע, לרבות בדרך של גביית עדות בהקלטה חזותית וקולית, ובלבד שהעדות תגבה במעמד הצדדים ותינתן לצדדים הזדמנות לחקור את העד חקירה שכנגד.

(ג) עדות שנגבתה לפי סעיף זה תועבר לפרקליט המחוז, והפרקליט יחליט אם להגיש כתב אישום בהתבסס על העדות שנגבתה.

(ד) עדות שנגבתה לפי סעיף זה תהא קבילה במשפט, אם נמסר לבית המשפט כי אין אפשרות סבירה לגבות את העדות מחדש במשפט, מכל סיבה שהיא, ובכלל זה אם העד נפטר, אינו כשיר להעיד, אינו ניתן לאיתור, או אם גביית העדות מחדש עלולה לגרום נזק חמור לעד או לפגוע ברווחתו הנפשית.

(ה) הוראות סעיף זה יחולו, בשינויים המחויבים, גם על עדות של קטין, חסר ישע או אדם עם מוגבלות שכלית או נפשית, אשר אינו קורבן עבירת מין או עבירה בנסיבות של אלימות במשפחה.

2. נגד שמואל הוגש כתב אישום בעבירה מסוג עוון. שמואל לא התייצב לדיון הראשון בעניינו למרות שזומן כדיון, לכן הוציא לו בית המשפט צו הבאה שלא כלל הוראות בדבר שחרורו בערובה. משטרת ישראל עצרה את שמואל לפי צו ההבאה.

מה הדין?

- א. על המשטרה להביא את שמואל בפני בית המשפט בתוך 24 שעות לכל היותר.
- ב. על המשטרה להביא את שמואל בפני בית המשפט בתוך 48 שעות לכל היותר.
- ג. על המשטרה להביא את שמואל בפני בית המשפט בלא דיחוי.
- ד. המשטרה אינה נדרשת להביא את שמואל בפני בית המשפט, אלא רק להבטיח את התייצבותו לדיון בכתב האישום בעניינו.

סעיף 103 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

הבאה לבית המשפט [93]

103. מי שנעצר על-פי צו הבאה ולא שוחרר לפי סעיף 102, יובא בלא דיחוי לפני בית המשפט, והוא יצווה על מעצרו או שחררו בערובה.

3. בית המשפט קבע בעת המשפט כי הנאשם אינו כשיר לעמוד בדיון לפי סעיף 15(א) לחוק טיפול בחולי נפש, תשנ"א-1991.

מה הדין?

- א. בית המשפט יפסיק את ההליכים נגד הנאשם מטעמים מיוחדים שיירשמו; אולם אם ביקש הסנגור לברר את אשמתו של הנאשם יברר בית המשפט את האשמה.
- ב. בית המשפט רשאי להפסיק את ההליכים נגד הנאשם; אולם אם ביקש הסנגור לברר את אשמתו של הנאשם יברר בית המשפט את האשמה.
- ג. בית המשפט יפסיק את ההליכים נגד הנאשם; אולם אם ביקש הסנגור לברר את אשמתו של הנאשם יברר בית המשפט את האשמה, ורשאי הוא לעשות כן אף מיוזמתו מטעמים מיוחדים שיירשמו.
- ד. בית המשפט רשאי להפסיק את ההליכים נגד הנאשם; אולם אם ביקש הסנגור לברר את אשמתו של הנאשם יברר בית המשפט את האשמה מטעמים מיוחדים שיירשמו.

סעיף 170 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

170. (א) קבע בית המשפט, לפי סעיף 6(א) לחוק לטיפול בחולי נפש, תשט"ו-1955, או לפי סעיף 19ב(1) לחוק הסעד (טיפול באנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית), תשכ"ט-1969, שנאשם אינו מסוגל לעמוד בדיון, יפסיק את ההליכים נגדו; אולם אם ביקש הסנגור לברר את אשמתו של הנאשם, יברר בית המשפט את האשמה, ורשאי הוא לעשות כן אף מיוזמתו מטעמים מיוחדים שיירשמו.

(ב) מצא בית המשפט בתום בירור האשמה, כי לא הוכח שהנאשם ביצע את העבירה, או מצא שהנאשם אינו אשם – שלא מחמת היותו חולה נפש לאו-בר-עונשין – יזכה את הנאשם; לא מצא בית המשפט לזכות את הנאשם, יפסיק את ההליכים נגדו, ורשאי הוא להפסיק גם לפני תום בירור האשמה.

(ג) החלטת בית המשפט לפי סעיף קטן (ב) ניתנת לערעור.

4. בדעת בית המשפט להטיל על שירה צו מאסר לביצוע מאסר במקום קנס, אך היא לא נוכחת בדיון.
מה הדין?

- א. לא יינתן הצו אלא בנוכחותה או בנוכחות סנגורה, או אם בתחילת המשפט צוין כי אפשר להטיל מאסר במקום קנס על נידון שלא הוזמן.
- ב. לא יינתן הצו אלא בנוכחות או בנוכחות סנגורה, או אם ניתנה לה הזמנת התייצבות ובה תאריך המשפט.
- ג. לא יינתן הצו אלא בנוכחותה או אם סנגורה ציין בפניה כי אפשר להטיל על אי-התייצבותה מאסר במקום קנס.
- ד. לא יינתן הצו אלא בנוכחותה או בנוכחות סנגורה, או אם בהזמנה למשפט צוין כי אפשר להטיל מאסר במקום קנס על נידון שלא יתייצב.

סעיף 129 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

דרכי הטלת מאסר במקום קנס (תיקון מס' 46) תשס"ו-2005

129א. (א) לא הוטל מאסר במקום קנס כאמור בסעיף 71 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, בעת מתן גזר הדין, רשאי בית המשפט להטילו בצו מיוחד, על פי בקשת היועץ המשפטי לממשלה או נציגו, שהוגשה לאחר שהקנס לא שולם במועדו; הוראות סימן ג' לפרק ו' לחוק העונשין, תשל"ז-1977, לא יחולו על מאסר לפי סעיף זה.

(ב) לא יינתן צו מאסר לביצוע מאסר במקום קנס, או צו מיוחד כאמור בסעיף קטן (א), אלא בנוכחות הנידון או סניגורו או אם בהזמנה למשפט או לדיון למתן הצו המיוחד צוין כי ניתן להטיל מאסר במקום קנס על נידון שלא יתייצב.

(ג) צו מאסר כאמור בסעיף קטן (ב) שניתן שלא בנוכחות הנידון או סניגורו, לא יבוצע בטרם הומצאה לנידון התראה בכתב על כך לפחות 14 ימים מראש; בהתראה תצוין מזכירות בית המשפט שאליה ניתן לפנות לבירורים וכן האפשרות לבקש פריסה או דחיה של תשלום הקנס ופטור מתשלום תוספת פיגורים, בהתאם להוראות סעיפים 66 ו-69 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, וסעיפים 55 ו-56 לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995, לפי הענין; דרכי ההמצאה הקבועות בסעיף 237(ד) לא יחולו על התראה לפי סעיף קטן זה.

(ד) הוטל על נידון מאסר במקום קנס, בצו מיוחד כאמור בסעיף קטן (א), שלא בנוכחות הנידון או סניגורו, רשאי בית המשפט, על פי בקשת הנידון, לבטל את הצו האמור, אם נוכח שהיתה סיבה מוצדקת לאי התייצבותו או אם ראה שהדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין; בקשה לפי סעיף קטן זה תוגש בתוך שלושים ימים מהיום שהומצא לנידון הצו המיוחד, ואולם רשאי בית המשפט לדון בבקשה שהוגשה לאחר מועד זה אם הבקשה הוגשה בהסכמת התובע; הוראות סעיף 130(ט) יחולו, בשינויים המחויבים, לענין החלטת בית המשפט לפי סעיף קטן זה.

5. דני הועמד לדין בעבירת שוד, שהיא עבירה מסוג פשע. דני הגיש ליועץ המשפטי לממשלה בקשה לעכב את ההליכים המשפטיים נגדו בהתבסס על מצבו הרפואי. היועץ המשפטי לממשלה קיבל את הבקשה והורה על עיכוב ההליכים. לאחר 3 שנים מתברר שהמסמכים הרפואיים שצירף דני לבקשה הם מסמכים מזויפים. התביעה מעוניינת לחדש את ההליכים נגד דני.

מה הדין?

- א. התובע רשאי לבקש מבית המשפט לחדש את ההליכים נגד דני. ההליכים יחודשו אם יקבל בית המשפט את הבקשה.
- ב. התובע רשאי לבקש מבית המשפט לחדש את ההליכים נגד דני אם קיבל את הסכמת היועץ המשפטי לממשלה לכך. ההליכים יחודשו אם יקבל בית המשפט את הבקשה.
- ג. אי אפשר להורות עוד על חידוש ההליכים, שכן חלפו 3 שנים ממועד ההחלטה על עיכוב ההליכים.
- ד. היועץ המשפטי לממשלה רשאי להורות על חידוש ההליכים.

סעיפים 231, 232 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

עיכוב הליכים [202]

231. (א) בכל עת שלאחר הגשת כתב אישום ולפני הכרעת הדין, רשאי היועץ המשפטי לממשלה, בהודעה מנומקת בכתב לבית המשפט, לעכב את הליכי המשפט; הוגשה הודעה כאמור יפסיק בית המשפט את ההליכים באותו משפט.

(תיקון מס' 41) תשס"ד-2004

(ב) היועץ המשפטי לממשלה רשאי לאצול את סמכותו לעכב הליכי המשפט כאמור בסעיף קטן (א), דרך כלל, לסוגי ענינים או לענין מסוים, כמפורט להלן:

- (1) למשנה ליועץ המשפטי לממשלה;
 - (2) לכל אחד מבעלי התפקידים המנויים להלן, למעט באישום שהוגש בידי תובע כאמור בסעיף 12(א)(1)(א):
 - (א) פרקליט המדינה או משנה לפרקליט המדינה;
 - (ב) פרקליט שמונה כמנהל התחום לעיכובי הליכים בפרקליטות המדינה – באישום בעבירת עוון או חטא;
 - (ג) פרקליט שמונה כמנהל היחידה האחראית על אכיפת דיני התכנון, הבניה והמקרקעין בפרקליטות המדינה או פרקליט בדרגת ממונה לפחות – באישום בעבירה בתחום דיני התכנון, הבניה והמקרקעין;
 - (ד) מנהל המחלקה הפיסקלית בפרקליטות המדינה – באישום בעבירת מס, לרבות אישום בעבירה הנלווית לעבירת מס; לענין זה –

"עבירת מס" – עבירה לפי פקודת המכס; פקודת מס הכנסה; חוק מס קניה (טובין ושירותים), התשי"ב-1952; חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961; חוק מיסוי מקרקעין (שבח, מכירה ורכישה), התשכ"ג-1963; חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975; חוק היטלי סחר, התשנ"א-1991;
- "עבירה נלווית" – עבירה מסוג חטא או עוון, שנעברה במהלך ביצוע עבירת המס או בקשר אליה.

חידוש הליכים [203]

232. עוכבו הליכים לפי סעיף 231 רשאי היועץ המשפטי לממשלה, בהודעה בכתב לבית המשפט, לחדשם כל עוד לא עברו מיום עיכובם, בפשע – חמש שנים, ובעוון – שנה; הוגשה הודעה כאמור, יחדש בית המשפט את ההליכים, ורשאי הוא להמשיך בהם מן השלב שאליו הגיע לפני ההפסקה; עוכבו ההליכים בשניה לא יחודשו עוד.

6. שרית נעצרה בחשד לביצוע עבירות מס והלבנת הון (עבירות מסוג פשע) והייתה נתונה במעצר עד כשבוע לאחר שהוגש כתב האישום נגד בגין עבירות אלה. לאחר שהסתיימה שמיעת פרשת התביעה טען סנגורה של שרית כי הגשת כתב האישום נגדה עומדת בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית, מאחר שלא ניתנה לה אפשרות לפנות לתביעה בטרם הגשת כתב האישום בבקשה להימנע מהגשתו.

מה הדין?

- א. לצורך העלאת הטענה האמורה על הסנגור לקבל את רשות בית המשפט; לגופה של הטענה אכן היה על התביעה לאפשר לשרית להעלות טענותיה בבקשה להימנע מהגשת כתב אישום.
- ב. לצורך העלאת הטענה האמורה על הסנגור לקבל את רשות בית המשפט; לגופה של הטענה לא הייתה התביעה חייבת לאפשר לשרית להעלות טענותיה בבקשה להימנע מהגשת כתב אישום.
- ג. לצורך העלאת הטענה האמורה אין הסנגור נדרש לקבל את רשות בית המשפט; לגופה של הטענה אכן היה על התביעה לאפשר לשרית להעלות טענותיה בבקשה להימנע מהגשת כתב אישום.
- ד. לצורך העלאת הטענה האמורה אין הסנגור נדרש לקבל את רשות בית המשפט; לגופה של הטענה לא הייתה התביעה חייבת לאפשר לשרית להעלות טענותיה בבקשה להימנע מהגשת כתב אישום.

סעיפים 149, 151 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

יידוע על העברת חומר חקירה לתובע בעבירת פשע (תיקון מס' 28) תש"ס-2000 (תיקון מס' 28) (תיקון תשס"א-2001 (תיקון מס' 28) תשס"ב-2002

149. (א) רשות התביעה שאליה הועבר חומר חקירה הנוגע לעבירת פשע תשלח לחשוד הודעה על כך לפי הכתובת הידועה לה, אלא אם כן החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, לפי הענין, כי קיימת מניעה לכך^[5].

(ב) בהודעה תצוין כתובתה של רשות התביעה שאליה ניתן לפנות בכתב לבירורים ולהצגת טיעונים.

(ג) נשלחה הודעה לפי סעיף זה בדואר רשום, רואים אותה כאילו הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור מסירה.

(ד) חשוד רשאי, בתוך 30 ימים מיום קבלת ההודעה, לפנות בכתב לרשות התביעה כאמור בסעיף קטן (ב), בבקשה מנומקת, להימנע מהגשת כתב אישום, או מהגשת כתב אישום בעבירה פלונית; פרקליט המדינה, פרקליט המחוז, ראש יחידת התביעות או מי שהם הסמיכו לכך, לפי הענין, רשאים להאריך את המועד האמור.

(ה) החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, לפי הענין, מטעמים שיירשמו, כי הנסיבות מצדיקות זאת, רשאי הוא להגיש כתב אישום, בטרם חלפו 30 הימים ואף בטרם פנה החשוד כאמור בסעיף קטן (ד).

(ו) אין בהוראות סעיף זה כדי לשנות מהוראות סעיף 74.

(ז) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על מי שבעת העברת חומר החקירה היה נתון במעצר, והוגש נגדו כתב אישום בתקופת מעצרו.

(ח) הוראות החוק לתיקון סדרי המנהל (החלטות והנמקות), תשי"ט-1958, לא יחולו לענין סעיף זה, ואולם תינתן לחשוד הודעה בכתב על החלטת רשות התביעה בהקדם האפשרי ורשאית רשות התביעה להזמין את החשוד להציג בפניה את טיעוניו בעל פה.

(ט) שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע סוגי פשעים שלגביהם לא יחולו הוראות סעיף קטן (א).

טענות מקדמיות [133]

149. לאחר תחילת המשפט רשאי הנאשם לטעון טענות מקדמיות, ובהן –

- (1) חוסר סמכות מקומית;
- (2) חוסר סמכות עניינית;
- (3) פגם או פסול בכתב האישום;
- (4) העובדות המתוארות בכתב האישום אינן מהוות עבירה;
- (5) זיכוי קודם או הרשעה קודמת בשל המעשה נושא כתב האישום;
- (6) משפט פלילי אחר תלוי ועומד נגד הנאשם בשל המעשה נושא כתב האישום;
- (7) חסינות;

(8) התיישנות ;
(9) חנינה ;
(תיקון מס' 51) תשס"ז-2007
(10) הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית.
טענות מקדמיות בשלב אחר של המשפט [135]
151. לא טען הנאשם טענה מקדמית בשלב זה, אין בכך כדי למנעו מלטעון אותה בשלב אחר של המשפט, אולם לגבי הטענות המפורטות בפסקאות (1) ו-(3) לסעיף 149 אין הוא רשאי לעשות כן אלא ברשות בית המשפט.

7. צחי הורשע בבית משפט השלום בעבירת תקיפת סתם שעונשה המירבי הוא שנתיים מאסר. בית המשפט גזר עליו שנת מאסר בפועל. צחי סבור שהעונש שנגזר עליו הוא חמור מידי, לכן הגיש ערעור על חומרת העונש. התביעה לא הגישה ערעור על גזר הדין. בית המשפט המחוזי שדן בערעור סבור שבמקרה זה לא היה מדובר בתקיפה אלא בחבלה חמורה שעונשה המירבי הוא 3 שנות מאסר, ובית המשפט הודיע לצחי על כך בתחילת הדיון בערעור.

מה הדין?

- בית המשפט המחוזי רשאי להרשיע את צחי בעבירת החבלה החמורה ולגזור עליו 3 שנות מאסר.
- בית המשפט המחוזי רשאי להרשיע את צחי בעבירת החבלה החמורה ולגזור עליו שנתיים מאסר.
- בית המשפט המחוזי רשאי להרשיע את צחי בעבירת החבלה החמורה ולהותיר את עונשו על שנת מאסר אחת.
- בית המשפט המחוזי אינו רשאי להרשיע את צחי בעבירת החבלה החמורה ואינו רשאי להחמיר בעונשו.

סעיפים 216, 217 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982
הרשעה בעבירה שונה [196]
216. בית המשפט רשאי להרשיע נאשם בעבירה שאשמתו בה נתגלתה מן העובדות שהוכחו, אף אם היא שונה מזו שהורשע בה בערכאה הקודמת, ואף אם אותן עובדות לא נטענו בערכאה הקודמת, ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן ; אולם לא יוטל עליו עונש חמור מזה שאפשר היה להטיל עליו אילו הוכחו העובדות כפי שנטענו בכתב האישום.
תנאי להגדלת העונש [197]
217. בית המשפט לא יגדיל עונש שהוטל על נאשם, אלא אם הוגש ערעור על קולת העונש.

8. פרקליטות המחוז קיבלה לרשותה את חומרי החקירה בעבירות פשע ועוון שביצע דוד. עם קבלת החומרים שלחה הפרקליטות הודעה לדוד בדואר רשום על קבלת החומר לרשותה. לא התקבל אישור מסירה להודעה. לדוד טענה משפטית שהוא סבור שיכולה להוביל לאי הגשת כתב האישום נגדו.

מה הדין?

- א. ההודעה לא הומצאה כדין לדוד משום שאין בידי התביעה את חתימתו על אישור מסירה. על כן אל לדוד לעשות דבר משום שאי אפשר להגיש כתב אישום נגדו ללא המצאה כדין.
- ב. על דוד לפנות לפרקליטות המחוז בתוך 30 ימים מיום קבלת ההודעה ולנמק מדוע אין להגיש כתב אישום נגדו.
- ג. על דוד לפנות לפרקליטות המחוז בתוך 45 ימים מיום קבלת ההודעה ולנמק מדוע אין להגיש כתב אישום נגדו.
- ד. לא היה מקום להמציא הודעה לדוד משום שהוא חשוד גם בעבירות פשע וגם בעבירות עוון.

סעיף 60א לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

יידוע על העברת חומר חקירה לתובע בעבירות פשע (תיקון מס' 28) תש"ס-2000 (תיקון מס' 28) (תיקון) תשס"א-2001 (תיקון מס' 28) (תיקון מס' 2) תשס"ב-2002

60א. (א) רשות התביעה שאליה הועבר חומר חקירה הנוגע לעבירות פשע תשלח לחשוד הודעה על כך לפי הכתובת הידועה לה, אלא אם כן החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, לפי הענין, כי קיימת מניעה לכך^[5].

(ב) בהודעה תצוין כתובתה של רשות התביעה שאליה ניתן לפנות בכתב לבירורים ולהצגת טיעונים.

(ג) נשלחה הודעה לפי סעיף זה בדואר רשום, רואים אותה כאילו הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור מסירה.

(ד) חשוד רשאי, בתוך 30 ימים מיום קבלת ההודעה, לפנות בכתב לרשות התביעה כאמור בסעיף קטן (ב), בבקשה מנומקת, להימנע מהגשת כתב אישום, או מהגשת כתב אישום בעבירה פלוגית; פרקליט המדינה, פרקליט המחוז, ראש יחידת התביעות או מי שהם הסמיכו לכך, לפי הענין, רשאים להאריך את המועד האמור.

(ה) החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, לפי הענין, מטעמים שיירשמו, כי הנסיבות מצדיקות זאת, רשאי הוא להגיש כתב אישום, בטרם חלפו 30 הימים ואף בטרם פנה החשוד כאמור בסעיף קטן (ד).

(ו) אין בהוראות סעיף זה כדי לשנות מהוראות סעיף 74.

(ז) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על מי שבעת העברת חומר החקירה היה נתון במעצר, והוגש נגדו כתב אישום בתקופת מעצרו.

(ח) הוראות החוק לתיקון סדרי המנהל (החלטות והנמקות), תשי"ט-1958, לא יחולו לענין סעיף זה, ואולם תינתן לחשוד הודעה בכתב על החלטת רשות התביעה בהקדם האפשרי ורשאית רשות התביעה להזמין את החשוד להציג בפניה את טיעוניו בעל פה.

(ט) שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע סוגי פשעים שלגביהם לא יחולו הוראות סעיף קטן (א).

9. אבי חשוד בהלבנת הון אך טרם הוגש נגדו כתב אישום. דני הוא אזרח ארצות הברית החשוד שהעביר לאבי כספים בניגוד לחוק. דני הגיע לארץ לביקור, ועם נחיתתו עיכבה אותו המשטרה לחקירה. הפרקליטות סבורה כי עדותו של דני חיונית לבירור אשמתו של אבי אך חוששת שמפאת היותו של דני תושב חוץ, יהיה קושי להביאו לעדות במקרה שיוגש נגד אבי כתב אישום. לפיכך פנתה הפרקליטות בבקשה לבית המשפט כי ישמע את עדותו של דני כבר כעת.

האם בית המשפט מוסמך להיעתר לבקשה?

- א. לא, בית המשפט אינו רשאי לשמוע עדויות נגד אדם שטרם הוגש נגדו כתב אישום.
- ב. לא, בית המשפט רשאי לשמוע עדויות נגד אדם שטרם הוגש נגדו כתב אישום רק כאשר ישנו חשש שעדים יימנעו מלהעיד אמת במשפט בשל לחץ או איומים שיופנו כלפיהם.
- ג. כן, בית המשפט רשאי לשמוע עדויות נגד אדם שטרם הוגש נגדו כתב אישום אם יש יסוד סביר להניח שאי אפשר יהיה לשמוע אותן במהלך המשפט.
- ד. כן, בית המשפט רשאי לשמוע עדויות נגד אדם שטרם הוגש נגדו כתב אישום אם הוא סבור שיהיה בכך כדי לייעל את ההליך.

סעיף 117 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

גביה מוקדמת של עדות [106] (תיקון מס' 39) תשס"ג-2003

117. (א) הוגש כתב אישום לבית משפט, רשאי בית המשפט, לבקשת בעל דין, לגבות עדותו של אדם לאלתר, אם ראה שהעדות חשובה לבירור האשמה וכי יש יסוד סביר להניח שאי אפשר יהיה לגבותה במהלך המשפט או אם מצא שיש חשש שאמצעי לחץ, איום, הפחדה, כוח או הבטחת טובת הנאה יניאו את העד מלמסור עדות אמת במהלך המשפט; נפתחה חקירה בעבירה ועדיין לא הוגש עליה כתב אישום, רשאי לעשות כן בית משפט השלום או בית משפט מחוזי לבקשת תובע או לבקשת אדם העשוי להיות נאשם בעבירה.

(תיקון מס' 50) תשס"ז-2006

(ב) הוגשה בקשה לגביית עדות מוקדמת, כאמור בסעיף קטן (א), בעבירה לפי סעיף 377א לחוק העונשין, התשל"ז-1977, יחליט בית המשפט בבקשה לא יאוחר משבועיים מיום הגשתה; העדות תיגבה בתוך חודשיים מיום ההחלטה, אלא אם כן האריך בית המשפט את התקופה מטעמים מיוחדים שיירשמו.

10. תובע כהגדרתו בסעיף 12א לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), תשמ"ב-1982, הציע לחשוד בעבירות מרמה את ההסדר לסגירת תיק ("הסדר מותנה") הבא: החשוד יודה בעובדות המהוות את העבירה, יתרום 25,000 ש"ח לאגודה למלחמה בסרטן והתיק נגדו ייסגר בעילה של נסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות לפתיחה בחקירה.

מה הדין?

- א. אי אפשר לחתום על ההסדר למרות שעילת הסגירה נכונה, כי אין זיקה עניינית בין התנאי - מלחמה בסרטן - ובין העבירה שבוצעה.
- ב. אי אפשר לחתום על ההסדר למרות שעילת הסגירה נכונה, כי הסכום שנקבע חורג מהסכום המרבי שתובע רשאי לסכם עליו עם חשוד במסגרת הסדר לסגירת תיק.
- ג. אי אפשר לחתום על ההסדר כי החשוד צריך להודות בביצוע העבירה ולא רק בעובדות, ועילת הסגירה צריכה להיות סגירה בהסדר.
- ד. אי אפשר לחתום על ההסדר כי התנאי של תרומה לאגודה למלחמה בסרטן אינו מנוי ברשימת התנאים שבחוק, וכי עילת הסגירה צריכה להיות סגירה בהסדר.

סעיפים 167ב, 167 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

הוראות לעניין עריכת הסדר (תיקון מס' 66) תשע"ב-2012

167ב. (א) התובע יתחייב להימנע מהגשת כתב אישום נגד החשוד ולסגור את תיק החקירה נגדו אם יודה החשוד בעובדות המהוות את העבירה המפורטות בהסדר ויקיים את התנאים שיפורטו בו.

(ב) לפני שידון התובע עם החשוד בתנאי ההסדר –

(1) יפרט את העובדות והוראות החיקוק שלגביהן קיימות ראיות מספיקות לאישום (בסימן זה – טיוטת כתב אישום);

(תיקון מס' 82) תשע"ח-2018

(2) יציין בהחלטה מנומקת את הנסיבות לכך שהעונש המתאים לחשוד אינו כולל מאסר בפועל ולכך שנסיבות העניין בכללותן מתאימות לאי-העמדה לדין נוכח עריכת ההסדר ומילוי תנאיו.

(ג) טיוטת כתב האישום וההחלטה המנומקת יישמרו בתיק.

עילת סגירת תיק בהסדר (תיקון מס' 66) תשע"ב-2012

167. (א) התובע יסגור את התיק בעילה של "סגירה בהסדר" לאחר שוידא כי מולאו תנאי ההסדר וערך על כך רישום בתיק בכתב; התובע ישלח דיווח על סגירת התיק למשטרת ישראל ויודיע על כך לחשוד.

(ב) הוראות סעיפים 63 ו-64 לא יחולו לעניין תיק שנסגר בהסדר.

11. נגד רפאל הוגש לבית משפט השלום כתב אישום בגין עבירה מסוג פשע שעונשה המרבי הוא 7 שנות מאסר. בתום הישיבה הראשונה נדחה המשך הדיון למועד אחר ונקבע לשמיעת עדי המאשימה. בית המשפט הזהיר בהחלטתו, שעותק ממנה נמסר לנאשם, כי יהיה רשאי לדון גם בהיעדר הנאשם אם לא יתייצב לדיון הבא. רפאל לא התייצב לדיון הבא. התובע דרש לשמוע את העדים מטעמו, בהיעדר הנאשם.

מה הדין?

- א. בית המשפט רשאי לשמוע את עדויות העדים שהתייצבו בהיעדרו של הנאשם.
- ב. בית המשפט אינו רשאי לדון בהיעדרו של הנאשם מאחר שמדובר בעבירה שהעונש המרבי עליה הוא 7 שנות מאסר.
- ג. בית המשפט רשאי לשמוע את עדויות העדים שהתייצבו בהיעדרו של הנאשם, בתנאי שהנאשם מיוצג על ידי סנגור באותה ישיבה.
- ד. בית המשפט אינו רשאי לשמוע את עדויות התביעה בהיעדרו של הנאשם מאחר שקיימת אפשרות שהתובע יבקש לגזור על הנאשם עונש מאסר בפועל אם יורשע.

סעיף 130 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

שפיטת נאשם שלא התייצב בהמשך המשפט (תיקון מס' 19) תשנ"ה-1995

130. (א) נאשם שהוזמן להמשך משפטו ולא התייצב, מותר לדונו שלא בפניו אם ההזמנה למועד ההמשך נמסרה לו בהודעה של בית המשפט בשעת דיון, ובית המשפט הזהירו במהלך המשפט שיהיה רשאי לדונו שלא בפניו אם לא התייצב, או אם הזמנה בכתב הומצאה לו, שלא באמצעות סניגורו, וכן לסניגורו, אם יש לו סניגור, וצווינה בה האזהרה האמורה.

(ב) סעיף קטן (א) יחול על נאשם בפשע רק אם הדיון במשפטו מתקיים בבית משפט שלום והוא היה מיוצג על ידי סניגור באותה ישיבה.

(הוראת שעה) תש"ס-2000 (תיקון מס' 46) תשס"ו-2005

(ג) הורשע נאשם שלא בפניו לפי סעיף זה, רשאי בית המשפט לגזור את דינו שלא בפניו ובלבד שבית המשפט לא יטיל עליו עונש מאסר; בהזמנה לדיון בגזר הדין יפורט דבר הרשעתו שלא בפניו, מועדה ומועד הדיון בגזר הדין; אין באמור בסעיף קטן זה כדי למנוע מבית המשפט להטיל מאסר במקום קנס, ובלבד שבהזמנה לדיון צוין שניתן להטיל מאסר כאמור אם הנאשם לא יתייצב; צו מאסר לביצוע מאסר במקום קנס שניתן שלא בנוכחות הנידון או סניגורו יבוצע בהתאם להוראות סעיף 129א(ג).

(הוראת שעה) תש"ס-2000 (תיקון מס' 46) תשס"ו-2005

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ג), לא יגזור בית המשפט את דינו של נאשם בפשע אלא בפניו ולאחר שניתנה לו הזדמנות להשמיע את טענותיו לענין העונש, כאמור בסעיף 192.

(ד) בית המשפט לא ידון נאשם ולא יגזור את דינו שלא בפניו אם שוכנע, כי נבצר מן הנאשם להתייצב מסיבה מוצדקת או אם הוא סבור כי ייגרם לו בכך עיוות הדין.

(ה) התנהל דיון שלא בפני הנאשם ושלא בפני סניגורו, לפי סעיף זה, רשאי בית המשפט, על-פי בקשת הנאשם, אף בשעת הדיון, לבטל את הדיון שנערך בהעדרם, לרבות הכרעת הדין, כל עוד לא ניתן גזר הדין, אם נוכח שהיתה סיבה מוצדקת לאי התייצבותו או אם ראה שהדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין.

(ו) התנהל דיון לפי סעיף זה שלא בפני הנאשם, אך בנוכחות סניגורו, רשאי בית המשפט, על-פי בקשת הנאשם, לצוות על שמיעתו מחדש של עד אשר העיד בדיון כאמור, וכן רשאי הוא לצוות על ביטול הכרעת הדין כל עוד לא נגזר הדין, אם שוכנע כי בשל העדרות הנאשם באותו דיון לא מוצתה חקירת העד, לא ניתן היה לנהל את הגנתו כראוי או אם ראה שהדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין.

(ז) משהתייצב הנאשם למשפט, יסביר לו בית המשפט את זכותו לפי סעיפים קטנים (ה) ו-(ו); התייצב לאחר הכרעת הדין, יקרא בית המשפט לנאשם את הכרעת הדין לפני שיסביר לו את זכותו.

(ח) נגזר דינו של הנאשם בחטא או בעוון שלא בפניו, רשאי בית המשפט, על פי בקשת הנידון, לבטל את הדיון לרבות את הכרעת הדין וגזר הדין אם ניתנו בהעדרו, אם נוכח שהיתה סיבה מוצדקת לאי התייצבותו או אם ראה שהדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין; בקשה לפי סעיף קטן זה תוגש תוך שלושים ימים מהיום שהומצא לנאשם פסק הדין אולם רשאי בית המשפט לדון בבקשה שהוגשה לאחר מועד זה אם הבקשה הוגשה בהסכמת התובע.

(ט) בית המשפט שנעתר לבקשת נאשם או נידון לפי סעיפים קטנים (ה), (ו) או (ח) רשאי להטיל על הנאשם או על הנידון תשלום ההוצאות בפועל שנגרמו בשל אי התייצבותם.

12. נגד אפרת הוגש כתב אישום בעבירה מסוג עוון. לאחר חודשיים החליט היועץ המשפטי לממשלה לעכב את ההליכים נגדה לנוכח מדיניותה הכללית של התביעה שלא להגיש כתבי אישום בעבירה שבה הואשמה אפרת. חודשיים לאחר מכן החליט היועץ המשפטי לחדש את ההליכים נגד אפרת לנוכח שינוי במדיניות התביעה, אולם חודשיים אחר כך החליט היועץ המשפטי לעכב את ההליכים נגד אפרת פעם נוספת לנוכח מחלה קשה שחלתה בה. כעת, חודשיים לאחר מכן, משחל שיפור ניכר במצבה הרפואי של אפרת, מבקש היועץ המשפטי לחדש את ההליכים.

מה הדין?

- א. היועץ המשפטי אינו רשאי לחדש את ההליכים לנוכח חלוף הזמן.
- ב. היועץ המשפטי אינו רשאי לחדש את ההליכים משאלו עוכבו פעמיים.
- ג. היועץ המשפטי רשאי לחדש את ההליכים מכיוון שטרם חלפה שנה מיום הגשת כתב האישום.
- ד. היועץ המשפטי רשאי לחדש את ההליכים מכיוון שטרם חלפה שנה מיום עיכובם הראשון.

סעיף 232 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

חידוש הליכים [203]

232. עוכבו הליכים לפי סעיף 231 רשאי היועץ המשפטי לממשלה, בהודעה בכתב לבית המשפט, לחדשם כל עוד לא עברו מיום עיכובם, בפשע – חמש שנים, ובעוון – שנה; הוגשה הודעה כאמור, יחדש בית המשפט את ההליכים, ורשאי הוא להמשיך בהם מן השלב שאליו הגיע לפני ההפסקה; עוכבו ההליכים בשניה לא יחודשו עוד.

13. מנשה הוזמן לחקירה במשטרת ישראל בגין חשד לביצוע עבירה של תקיפת בת זוג. מנשה נחקר בתחנת המשטרה, שוחרר בתנאים, וכעבור שבועיים הוגש נגדו כתב אישום המייחס לו עבירה מסוג פשע של תקיפת זוגתו. בדיון הראשון שהתקיים בעניינו בבית המשפט טען סנגורו של מנשה שכלל לא הודיעו למנשה על העברת חומר החקירה בעניינו לרשות התביעה, ולמעשה בכך לא ניתנה לו האפשרות להגיש בקשה מנומקת לרשויות התביעה להימנע מלהגיש כתב אישום נגדו.

מה הדין?

- א. טענת הסנגור מוצדקת, ולכן על בית המשפט להורות לתביעה למחוק את כתב האישום ולשקול להגישו בשנית אך לאחר שיתקיים הליך שימוע כדין.
- ב. טענת הסנגור בטעות יסודה. סוג העבירה המיוחסת למנשה בכתב האישום מאפשרת לרשויות התביעה להגיש כתב אישום ללא מסירת הודעה מוקדמת לחשוד בביצוע עבירה זו.
- ג. טענת הסנגור מוצדקת, ולכן על בית המשפט לדחות את דיון ההקראה בעניינו של מנשה, ולחדשו עד לאחר עריכת השימוע המתבקש.
- ד. טענת הסנגור בטעות יסודה. אי אפשר להעלות טענה מן הסוג הנטען כחלק מהטענות המקדמיות במשפט הפלילי.

תקנות סדר הדין הפלילי (קביעת סוגי פשעים שלגביהם לא תחול חובת היידוע לפי סעיף 60א(א) לחוק) 2005

הוראות סעיף 60א(א) לחוק, לא יחולו על –

- (1) סוגי הפשעים המפורטים להלן לפי הסעיפים שבחוק העונשין, התשל"ז-1977, המצוינים לצדם :
(א) תקיפה כלפי בן משפחה לפי סעיף 382(ב) ;
(ב) גרימת חבלה של ממש כלפי בן זוגו לפי סעיף 382(ג) ;
- (2) כל עבירת פשע שנעברה במהלך ביצוע עבירה מהעבירות המנויות בפסקה (1) או בקשר אליה.

14. נגד דוד הוגש כתב אישום שעליו חתום פרקליט מפרקליטות המדינה המייחס לו עבירת שוד (עבירה מסוג פשע). ביום 11.12.2014 קיבל דוד זימון למשפט, ליום 21.12.2014. בדיון שהתקיים ביום 21.12.2014 טען דוד כי לא קיבל את ההודעה על העברת חומר חקירה לפי סעיף 60א לחוק סדר הדין הפלילי כדין, משום שלא חתם על אישור מסירה, אף על פי שההודעה נשלחה לכתובת מגוריו הידועה. עוד טען כי ההזמנה למשפט נמסרה לו כ-10 ימים לפני המשפט, ומכאן שגם היא לא נמסרה כדין.

מה הדין?

- א. ההודעה על העברת חומר החקירה נמסרה כדין אף אם דוד לא חתם על אישור המסירה, ואף ההזמנה למשפט נמסרה במועדה.
- ב. הודעה על העברת חומר החקירה לא נמסרה כדין בשל אי חתימתו של דוד על אישור המסירה, ואף ההזמנה למשפט לא נמסרה במועדה.
- ג. ההודעה על העברת חומר החקירה נמסרה כדין אף אם דוד לא חתם על אישור המסירה, אולם ההזמנה למשפט לא נמסרה במועדה.
- ד. הודעה על העברת חומר החקירה לא נמסרה כדין בשל אי חתימתו של דוד על אישור המסירה, אולם ההזמנה למשפט נמסרה במועדה.

סעיפים 60א, 95 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב); תקנה 20 לתקנות סדר הדין הפלילי, התשל"ד-1974

יידוע על העברת חומר חקירה לתובע בעבירת פשע (תיקון מס' 28) תש"ס-2000 (תיקון מס' 28) (תיקון) תשס"א-2001 (תיקון מס' 28) תשס"ב-2002

60א. (א) רשות התביעה שאליה הועבר חומר חקירה הנוגע לעבירת פשע תשלח לחשוד הודעה על כך לפי הכתובת הידועה לה, אלא אם כן החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, לפי הענין, כי קיימת מניעה לכך⁵¹.

(ב) בהודעה תצוין כתובתה של רשות התביעה שאליה ניתן לפנות בכתב לבירורים ולהצגת טיעונים.

(ג) נשלחה הודעה לפי סעיף זה בדואר רשום, רואים אותה כאילו הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור מסירה.

(ד) חשוד רשאי, בתוך 30 ימים מיום קבלת ההודעה, לפנות בכתב לרשות התביעה כאמור בסעיף קטן (ב), בבקשה מנומקת, להימנע מהגשת כתב אישום, או מהגשת כתב אישום בעבירה פלוגית; פרקליט המדינה, פרקליט המחוז, ראש יחידת התביעות או מי שהם הסמיכו לכך, לפי הענין, רשאים להאריך את המועד האמור.

(ה) החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, לפי הענין, מטעמים שיירשמו, כי הנסיבות מצדיקות זאת, רשאי הוא להגיש כתב אישום, בטרם חלפו 30 הימים ואף בטרם פנה החשוד כאמור בסעיף קטן (ד).

(ו) אין בהוראות סעיף זה כדי לשנות מהוראות סעיף 74.

(ז) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על מי שבעת העברת חומר החקירה היה נתון במעצר, והוגש נגדו כתב אישום בתקופת מעצרו.

(ח) הוראות החוק לתיקון סדרי המנהל (החלטות והנמקות), תשי"ט-1958, לא יחולו לענין סעיף זה, ואולם תינתן לחשוד הודעה בכתב על החלטת רשות התביעה בהקדם האפשרי ורשאית רשות התביעה להזמין את החשוד להציג בפניה את טיעוניו בעל פה.

(ט) שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע סוגי פשעים שלגביהם לא יחולו הוראות סעיף קטן (א).

הזמנה למשפט [85] (תיקון מס' 48) תשס"ו-2006

95. (א) משהוגש כתב אישום יקבע בית המשפט מועד למשפט; בית המשפט יודיע על המועד בכתב לתובע וימציא לנאשם הזמנה בכתב למשפט בצירוף העתק מכתב האישום; הגיש סניגורו לבית המשפט לפני קביעת המועד יפוי כוח לייצג את הנאשם במשפט, יודיע בית המשפט על המועד בכתב גם לסניגור.

(תיקון מס' 48) תשס"ו-2006

(ב) סבר בית המשפט, לאור אופי העבירה שבכתב האישום ונסיבותיה, כי הדיון בכתב האישום מתאים לניהול במסגרת דיון מקדמי לפי הוראות סעיף 143א, תצורף להזמנה למשפט כאמור בסעיף קטן (א) הודעה, בנוסח שיקבע שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, בדבר

האפשרות לניהול דיון מקדמי ובדבר מטרות הדיון המקדמי כאמור בסעיף 143א(ב), ותנאיו כאמור בסעיף 143א(ג).

מועד מסירה תק' (מס' 3) תשמ"ב-1982

20א. הזמנה לנאשם והודעה לסניגור לפי סעיף 95 לחוק, לפי הענין, יומצאו במועדים כלהלן:

(1) כשכתב האישום מוגש מטעם היועץ המשפטי לממשלה או מטעם פרקליט מפרקליטות המדינה - לא פחות מארבעה עשר ימים לפני המועד הקבוע למשפט;

(2) כשכתב האישום מוגש מטעם תובע אחר - לא פחות מארבעים ושמונה שעות לפני המועד הקבוע למשפט.

אולם, בהסכמת הנאשם, מותר לקיים את המשפט גם אם לא הומצאה ההזמנה במועד כאמור.

15. עדי הועמדה יחד עם נאשמים אחרים לדין פלילי באשמת רצח טל. בכתב האישום נטען כי עדי ירתה בטל למוות. יעל, שהייתה עדת ראייה לרצח, נחקרה במשטרה ומסרה לחוקריה כי זיהתה את יונתן, המוכר לה מעבודתם המשותפת, כמי שירה בטל. עדי חשבה שעדותה של יעל תוכל להועיל לה במשפטה, ועל כן זימנה את יעל למסור עדות בבית המשפט. על דוכן העדים טענה יעל כי אינה זוכרת דבר מיום הרצח וכי מעולם לא ראתה את יונתן. בית המשפט הכריז על יעל "עדה עוינת".

מה הדין?

- א. בית המשפט רשאי לאפשר לעדי לחקור את יעל בחקירה ראשית כאילו הייתה חקירה שכנגד ולקבוע את סדר חקירתה בידי בעלי הדין האחרים.
- ב. בית המשפט חייב לאפשר לעדי לחקור את יעל בחקירה ראשית כאילו הייתה חקירה שכנגד. סדר חקירתה בידי בעלי הדין האחרים לא ישתנה.
- ג. בית המשפט רשאי לאפשר לעדי לחקור את יעל בחקירה ראשית כאילו הייתה חקירה שכנגד. סדר חקירתה בידי בעלי הדין האחרים לא ישתנה.
- ד. בית המשפט חייב לאפשר לעדי לחקור את יעל בחקירה ראשית כאילו הייתה חקירה שכנגד ולקבוע את סדר חקירתה בידי בעלי הדין האחרים.

סעיף 179 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

עד עויין [161]

179. קבע בית המשפט כי עד שקרא לו בעל דין הוא עד עויין לאותו בעל דין - בין מפני שמסר בבית המשפט עדות הסותרת את עדותו בחקירת המשטרה ובין מטעם אחר - רשאי הוא להרשות לבעל הדין לחקור את העד בחקירה הראשית כאילו היתה חקירה שכנגד ולקבוע סדר חקירתו בידי בעלי הדין האחרים.

16. מיכל מעוניינת להגיש קובלנה פלילית נגד רוית, עובדת מדינה, בגין עבירה שלכאורה ביצעה רוית לפי חוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], תשכ"ט-1969, תוך כדי מילוי תפקידה.
מה הדין?

- א. אי אפשר להגיש קובלנה פלילית נגד רוית כיוון שהיא עובדת מדינה.
- ב. אי אפשר להגיש קובלנה פלילית נגד רוית כיוון שאי אפשר להגיש קובלנה פלילית בעבירה זו.
- ג. אפשר להגיש קובלנה פלילית נגד רוית בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה.
- ד. אין מניעה להגיש קובלנה פלילית נגד רוית, והדבר אינו דרוש אישור.

סעיפים 68, 69 והתוספת השנייה לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

קובלנה [62] ת"ט (מס' 2) תשמ"ב-1982

68. על אף האמור בסעיף 11 רשאי כל אדם להאשים בעבירה מן המנויות בתוספת השניה על ידי הגשת קובלנה לבית המשפט.

קובלנות על עובדי המדינה [63]

69. לא תוגש קובלנה לפי סימן זה על עובד המדינה בשל מעשה שעשה תוך מילוי תפקידו, אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה.

17. השופטת נועה מונתה לשופטת חוקרת לפי חוק חקירת סיבות מוות, תשי"ח-1958, ונתנה את החלטתה שהראיות שהובאו לפניה יש בהן כדי להוכיח את סיבת המוות, ופירטה את תוצאות חקירתה. לאחר זמן מה התגלו ראיות חדשות בעניין.

מה הדין?

- א. היועץ המשפטי לממשלה רשאי לבקש לחזור ולחקור ולקבל ראיות נוספות, ובלבד שבקשה כאמור לא תוגש לאחר שעברו 5 שנים מתאריך החלטתה של השופטת נועה.
- ב. פרקליט המחוז או מי שהוסמך על ידיו לכך רשאי לבקש לחזור ולחקור ולקבל ראיות נוספות, ובלבד שבקשה כאמור לא תוגש לאחר שעברו 3 שנים מתאריך ההחלטה.
- ג. היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוסמך על ידיו רשאי להגיש בקשה לבית המשפט העליון לקיומו של משפט חוזר לפני השופטת נועה.
- ד. היועץ המשפטי לממשלה, פרקליט המחוז או מי שהוסמך על ידיו וכל צד מעוניין רשאי להגיש בקשה לבית המשפט העליון לקיומו של משפט חוזר לפני השופטת נועה.

סעיף 34 לחוק חקירת סיבות מוות, תשי"ח-1958

חקירה שנית

34. נתן השופט החוקר החלטה לפי הסעיפים 30 או 32, רשאי היועץ המשפטי לממשלה לבקש ממנו לחזור ולחקור ולקבל ראיות נוספות, ובלבד שבקשה כאמור לא תוגש לאחר שעברו חמש שנים מתאריך ההחלטה.

18. נגד ראובן, שמעון, לוי ויהודה גובש כתב אישום בעבירה של שוד. מעשה השוד בוצע בנצרת. ראובן ושמעון מתגוררים בתל אביב, לוי מתגורר בחיפה ויהודה בבאר שבע. הפרקליטות נוטה שלא להגיש את כתב האישום בנצרת, משיקולים פנימיים של עומס עבודה.

מה הדין?

- א. אפשר להגיש את כתב האישום בנצרת בלבד, שכן מעשה השוד בוצע בנצרת.
- ב. אפשר להגיש את כתב האישום בנצרת בלבד, שכן מעשה השוד בוצע בנצרת, אלא אם קבע היועץ המשפטי לממשלה שחל מקום שיפוט אחר.
- ג. אפשר להגיש את כתב האישום בנצרת, בת"א, בחיפה או בב"ש, לפי שיקול דעתה של הפרקליטות.
- ד. אפשר להגיש את כתב האישום בירושלים בלבד, מאחר שאין בית משפט אשר לו סמכות מקומית ייחודית. הדבר טעון החלטה של היועץ המשפטי לממשלה.

סעיף 7 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

סמכות בצירוף אישומים או נאשמים [5] ת"ט (מס' 2) תשמ"ב-1982

7. צורפו אישומים בכמה עבירות או הואשמו כמה נאשמים בכתב אישום אחד, מוסמך לדון בענין כל בית משפט אשר לו השיפוט, לפי סעיף 6 באחת העבירות או על אחד הנאשמים.

19. נגד עמי הוגש כתב אישום לבית המשפט המחוזי בגין ביצוע עבירות של מעשה מגונה ואינוס בניגוד לחוק העונשין. לאחר שהעידו בני משפחתה של המתלוננת במסגרת פרשת התביעה נודע לסנגורו של עמי כי המתלוננת נהגה לקבל ייעוץ במסגרת ארגון המסייע בהתנדבות לבני נוער בשל קשיים הנובעים מגיל ההתבגרות. סנגורו של עמי מבקש מבית המשפט המחוזי לצוות על אותו ארגון להציג לפני בית המשפט ובאי כוח הצדדים את תיעוד השיחות שקיימה המתלוננת במסגרת אותו ארגון. הבקשה הוגשה בהתאם לסעיף 108 לחסד"פ ויש מחלוקת בין הצדדים בנוגע למותב שידון בבקשה.

מה הדין?

- א. המותב שידון בבקשה הוא אך ורק שופט אחר שאינו דן בתיק הפלילי.
- ב. המותב שידון בבקשה יכול להיות אותו מותב שדן בתיק הפלילי.
- ג. המותב שידון בבקשה הוא רשם של בית המשפט העליון.
- ד. המותב שידון בבקשה הוא רשם של בית המשפט המחוזי.

סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982; בש"פ 9322/99 מסארוה נ' מדינת ישראל; בש"פ 9305/08 פלוני נ' בית ספר אל מאמוניה לבנות

צו להמצאת מסמכים ומוצגים [98]

108. בית המשפט רשאי, לבקשת בעל דין או מיזמת בית המשפט, לצוות על עד שהוזמן או על כל אדם אחר להמציא לבית המשפט במועד שיקבע בהזמנה או בצו, אותם מסמכים הנמצאים ברשותו ושפורטו בהזמנה או בצו.

20. דינה מרצה מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח בגין עבירות נשק. נוסף על עונש המאסר הוטל עליה במסגרת גזר הדין גם תשלום קנס בסך 3,000 ש"ח. במסגרת גזר הדין לא קבע בית המשפט כי אם לא ישולם הקנס תישא דינה במאסר במקומו. הפרקליטות פנתה לבית המשפט שנתן את גזר הדין וביקשה להורות, בצו מיוחד, לאחר שדינה לא שילמה את הקנס, שדינה תישא במאסר במקום הקנס. דינה ביקשה שלא להגיע לדיון בעניין זה בבית המשפט מכיוון שאיננה חשה בטוב והנסיעה לבית המשפט מקשה עליה. היא מבקשת שהדיון יתקיים בנוכחות סגורה.

מה הדין?

- א. בית המשפט איננו רשאי לדון בבקשה להטלת מאסר במקום קנס ולהטיל בצו מיוחד מאסר במקום קנס ללא נוכחותה של דינה.
- ב. בית המשפט רשאי לדון בבקשה להטלת מאסר במקום קנס ולהטיל בצו מיוחד מאסר במקום קנס ללא נוכחותה של דינה ובנוכחות סגורה, רק אם בהזמנה למשפט או לדיון צוין כי אפשר להטיל מאסר במקום קנס על נידון שלא יתייצב.
- ג. בית המשפט איננו רשאי לדון בבקשה להטלת מאסר במקום קנס ולהטיל בצו מיוחד מאסר במקום קנס ללא נוכחותה של דינה, גם אם בהזמנה למשפט או לדיון צוין כי אפשר להטיל מאסר במקום קנס על נידון שלא יתייצב.
- ד. בית המשפט רשאי לדון בבקשה להטלת מאסר במקום קנס ולהטיל בצו מיוחד מאסר במקום קנס ללא נוכחותה של דינה ובנוכחות סגורה, גם אם בהזמנה למשפט או לדיון למתן הצו לא צוין כי אפשר להטיל מאסר במקום קנס על נידון שלא יתייצב.

סעיף 129א(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

דרכי הטלת מאסר במקום קנס (תיקון מס' 46) תשס"ו-2005

129א. (א) לא הוטל מאסר במקום קנס כאמור בסעיף 71 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, בעת מתן גזר הדין, רשאי בית המשפט להטילו בצו מיוחד, על פי בקשת היועץ המשפטי לממשלה או נציגו, שהוגשה לאחר שהקנס לא שולם במועדו; הוראות סימן ג' לפרק ו' לחוק העונשין, תשל"ז-1977, לא יחולו על מאסר לפי סעיף זה.

(ב) לא יינתן צו מאסר לביצוע מאסר במקום קנס, או צו מיוחד כאמור בסעיף קטן (א), אלא בנוכחות הנידון או סניגורו או אם בהזמנה למשפט או לדיון למתן הצו המיוחד צוין כי ניתן להטיל מאסר במקום קנס על נידון שלא יתייצב.

21. בתום שלב הראיות בתיק עבירות מין המתנהל בבית המשפט המחוזי מבקש בא כוח הנאשם מבית המשפט כי יורה על זימונה של המתלוננת להעיד בשנית. בנוסף, בית המשפט מעוניין, מיוזמתו, לזמן לעדות את הרופא המטפל של המתלוננת, אף שהלה כלל לא זומן להעיד מטעם מי מהצדדים, ואף שבאי כוח הצדדים מתנגדים לכך.

מה הדין?

- א. בית המשפט רשאי להורות למתלוננת להעיד בשנית, וכן רשאי הוא להורות מיוזמתו על זימונו של הרופא המטפל למתן עדות.
- ב. בית המשפט רשאי להורות למתלוננת להעיד בשנית, ובלבד שניתנה הסכמתה לכך; בית המשפט רשאי להורות מיוזמתו על זימונו של הרופא המטפל למתן עדות.
- ג. משסיימה המתלוננת להעיד, בית המשפט לא ייענה לבקשת בא כוח הנאשם לזמנה להעיד בשנית אלא בהסכמתה; בית המשפט נעדר סמכות להורות מיוזמתו על זימון הרופא המטפל.
- ד. בית המשפט רשאי להורות למתלוננת להעיד בשנית; בית המשפט נעדר סמכות להורות מיוזמתו על זימון הרופא המטפל.

סעיף 167 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

ראיות מטעם בית המשפט [150]

167. סיימו בעלי הדין הבאת ראיותיהם, רשאי בית המשפט, אם ראה צורך בכך, להורות על הזמנת עד – ואפילו כבר נשמעה עדותו בפני בית המשפט – ועל הבאת ראיות אחרות, אם לבקשת בעלי דין ואם מיוזמת בית המשפט.

22. נגד סתיו הוגש כתב אישום לבית משפט השלום בגין עבירה של גנבה, אשר העונש עליה הוא 3 שנות מאסר. בתום שלב הראיות ביקש בא כוח התביעה לתקן את כתב האישום, כך שבמקום עבירת הגנבה תבוא עבירת השוד, אשר העונש עליה הוא 14 שנות מאסר.

מה הדין?

- א. בית המשפט רשאי להיענות לבקשת בא כוח התביעה, ובלבד שניתנה לסתיו הזדמנות סבירה להתגונן. על בית המשפט להעביר את הדיון לבית המשפט המחוזי. בית המשפט המחוזי רשאי, לאחר שנתן הזדמנות לבעלי הדין להשמיע טענותיהם, לנהוג בראיות שגבה בית משפט השלום כאילו הוא עצמו גבה אותן, או לחזור ולגבותן, כולן או מקצתן.
- ב. בית המשפט רשאי להיענות לבקשת בא כוח התביעה, ובלבד שניתנה לסתיו הזדמנות סבירה להתגונן. בית המשפט רשאי להמשיך ולדון בעבירה, וכן רשאי הוא להעביר את הדיון לבית המשפט המחוזי. הועבר העניין לבית המשפט המחוזי, רשאי בית המשפט, לאחר שנתן הזדמנות לבעלי הדין להשמיע טענותיהם, לנהוג בראיות שגבה בית משפט השלום כאילו הוא עצמו גבה אותן, או לחזור ולגבותן, כולן או מקצתן.
- ג. משתם שלב הראיות אי אפשר להורות על תיקון כתב האישום לבקשת בעל דין. ואולם אם אשמתה של סתיו בעבירת השוד נתגלתה מן העובדות שהוכחו, בית המשפט רשאי להרשיעה בעבירה זו, ובלבד שניתנה לה הזדמנות סבירה להתגונן. עם זאת, לא יוטל עליה בשל כך עונש חמור מזה שאפשר היה להטיל עליה אילו הוכחו העובדות כפי שנטענו בכתב האישום.
- ד. משתם שלב הראיות אי אפשר להורות על תיקון כתב האישום לבקשת בעל דין. ואולם אם אשמתה של סתיו בעבירת השוד נתגלתה מן העובדות שהוכחו, על בית המשפט להעביר את הדיון לבית המשפט המחוזי, והלה ידון בו כאילו הובא לפניו מלכתחילה, ורשאי הוא לדון בו מן השלב שאליו הגיע בית המשפט הקודם.

סעיף 92 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

תיקון כתב אישום בידי בית המשפט [82]

92. (א) בית המשפט רשאי, בכל עת שלאחר תחילת המשפט, לבקשת בעל דין, לתקן כתב אישום, להוסיף עליו ולגרוע ממנו, ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן; התיקון ייעשה בכתב האישום או יירשם בפרוטוקול.

(ב) בית המשפט רשאי לתקן כתב אישום אף אם העבירה שלפי התיקון היא בגדר הסמכות של בית משפט אחר או של הרכב אחר, ואם עשה כן יעביר את העניין לאותו בית משפט או הרכב, אולם אם העבירה היא בסמכותו של בית משפט בעל סמכות שיפוט מצומצמת יותר, רשאי בית המשפט גם להמשיך לדון בה.

(ג) בית משפט שהועבר אליו ענין לפי סעיף קטן (ב) רשאי להמשיך בדיון מן השלב שאליו הגיע קודמו, ורשאי הוא, לאחר שנתן הזדמנות לבעלי הדין להשמיע טענותיהם לענין, לנהוג בראיות שגבה קודמו כאילו הוא עצמו גבה אותן, או לחזור ולגבותן, כולן או מקצתן.

23. נגד שמעון הוגש כתב אישום בחשד לביצוע עבירת זיוף מסמך. שמעון סבור כי בידי התובע כלי זיוף שנמצאו בזירה אחרת ואשר שימשו אדם אחר, לטענת שמעון, לשם ביצוע הזיוף. בית משפט השלום שאליו הוגש כתב האישום דחה את בקשתו של שמעון להורות לתובע להתיר לו לעיין בחומר שהוא, לטענתו, חומר חקירה ולא הועמד לעיונו.

מה הדין?

- א. החלטה זו היא החלטת ביניים שאינה פסק דין, לכן אינה ניתנת לערעור.
- ב. אפשר לערור על החלטת בית משפט השלום, ברשות, בפני בית המשפט המחוזי שידון בה בדן יחיד.
- ג. אפשר לערור על החלטת בית משפט השלום, בזכות, בפני בית המשפט המחוזי שידון בה בדן יחיד.
- ד. אפשר לערור על החלטת בית משפט השלום, בזכות, בפני בית המשפט המחוזי שידון בה בהרכב.

סעיף 74(ה) לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

(תיקון מס' 19) תשנ"ה-1995 (תיקון מס' 60) תש"ע-2010

(ה) על החלטת בית משפט לפי סעיף זה ניתן לערור לפני בית המשפט שלערעור שידון בערר בשופט אחד; הערר יוגש בתוך 30 ימים מיום שניתנה החלטת בית המשפט, ואולם בית המשפט רשאי להאריך את המועד להגשת הערר מטעמים שיירשמו.

24. שמעון עוכב לחקירה בחשד לביצוע עבירה. השוטר שעצר את שמעון סבר שיש צורך ענייני לחקור אותו בדחיפות, ולכן שמעון נחקר בניידת המשטרה במקום ביצוע העבירה. החקירה תועדה בכתב על ידי הקצין החוקר והוצגה לפני שמעון, והוא סירב לאשרה.

מה הדין?

- א. השוטר לא היה רשאי לחקור את שמעון בניידת המשטרה.
- ב. השוטר לא היה רשאי לתעד את החקירה בכתב בלבד והיה עליו לתעד בתיעוד חזותי או קולי.
- ג. השוטר רשאי היה לתעד את החקירה בכתב בלבד רק אם הייתה מגבלה טכנית לתעד באמצעי אחר.
- ד. השוטר רשאי היה לתעד את החקירה בכתב בלבד.

סעיפים 9 ו-3 לחוק סדר דין פלילי (חקירת חשודים), התשס"ב-2002

חקירה בתחנת משטרה

3(א). חקירת חשוד תתנהל בתחנת משטרה (בחוק זה – תחנה), אלא אם כן סבר השוטר כי לא ניתן לנהל בתחנה או שיש צורך ענייני לנהל בדחיפות מחוץ לתחנה, או אם סבר הקצין הממונה כי קיים צורך ענייני בחקירת החשוד מחוץ לתחנה.

(ב) החלטה בדבר ניהול חקירת חשוד מחוץ לתחנה והנמקתה יתועדו בכתב סמוך ככל האפשר לקבלת ההחלטה.

אמצעי תיעוד מחוץ לתחנה

9. חקירת חשוד מחוץ לתחנה תתועד בתיעוד חזותי, בתיעוד קולי או בתיעוד בכתב; ואולם שחזור של העבירה בידי החשוד יתועד בתיעוד חזותי בלבד.

25. שלומית הורשעה בבית משפט השלום ברמלה בעבירת הגנבה. בית המשפט גזר עליה עונש של שנת מאסר בפועל וקנס בסך 20,000 ש"ח. ימים ספורים לאחר מכן נפטרה שלומית בטרם עת.
מה הדין?

- א. משנפטר אדם ייפסק כל הליך פלילי נגדו, לכן עונשי המאסר והקנס בטלים עם מותה של שלומית.
- ב. עונש המאסר בטל עם מותה של שלומית, אך עונש הקנס בטל רק אם טרם הגיע מועד פרעונו לפי גזר הדין.
- ג. עונש המאסר בטל עם מותה של שלומית, אך עונש הקנס אינו בטל, גם אם טרם הגיע מועד פרעונו לפי גזר הדין.
- ד. עונשי המאסר והקנס אינם בטלים עם מותה של שלומית, ועל התביעה לפנות לבית המשפט בבקשה למתן הוראות בעניין זה.

סעיף 236 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב); ע"פ 1522/12 ולד נ' מדינת ישראל

מות הנאשם [207]

236. נפטר אדם ייפסק כל הליך פלילי נגדו.

26. נגד משה הוגש כתב אישום שבו יוחסה לו עבירת הריגה בגין תאונת דרכים שבה היה מעורב בשעה שנהג ברכבו. במהלך פרשת התביעה הודה משה בעבירה המיוחסת לו, הורשע בהתאם להודאתו והתיק נקבע לשמיעת הטיעונים לעונש. בפתח ישיבת הטיעונים לעונש ביקש משה לחזור בו מהודייתו בטענה כי הודה רק בשל לחצים חיצוניים שהופעלו עליו והוא מבקש להוכיח את חפותו.

מה הדין?

- א. משה לא יוכל לחזור בו מהודייתו מאחר שלא הודה לפני שהחלה פרשת התביעה.
- ב. משה לא יוכל לחזור בו מהודייתו מאחר שהתיק כבר נקבע לישיבת הטיעונים לעונש.
- ג. משה יוכל לחזור בו מהודייתו, ודי בהודעה על כך לביהמ"ש מאחר שעדיין לא הסתיים המשפט.
- ד. משה יוכל לחזור בו מהודייתו אם יקבל אישור בית המשפט מנימוקים מיוחדים שיירשמו.

סעיף 153 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

חזרה מהודיה [137]

153. (א) הודה הנאשם בעובדה, אם בהודיה שבכתב לפני המשפט ואם במהלך המשפט, רשאי הוא בכל שלב של המשפט לחזור בו מן ההודיה, כולה או מקצתה, אם הרשה זאת בית המשפט מנימוקים מיוחדים שיירשמו.

(ב) התיר בית המשפט לנאשם לחזור בו מהודייתו אחרי הכרעת הדין, יבטל בית המשפט את הכרעת הדין במידה שיסודה בהודיית הנאשם ויחדש את הדיון אם הדבר מתחייב מן הנסיבות.

27. יפה הורשעה בביצוע עבירה של ניסיון לרצח של אישה שהיתה בקשר עם בן זוגה. כשבוע לאחר מכן שידרה מהדורת החדשות של ערוץ 2 כתבה בעניינה, שבמהלכה שודרו קטעים מצולמים מתוך חקירתה של יפה.

איזה מבין המשפטים הבאים נכון?

- א. אפשר לפרסם תיעוד חזותי של חקירות של חשוד אם החשוד נתן הסכמתו לכך.
- ב. אי אפשר לפרסם תיעוד חזותי של חקירות בשום תנאי.
- ג. אפשר לפרסם תיעוד חזותי של חקירות אם נתקבל לכך אישור בית המשפט.
- ד. אפשר לפרסם תיעוד חזותי של חקירות של חשוד אם קצין החקירות נתן הסכמתו לכך.

סעיף 13 לחוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), התשמ"ב-1982

13 העמדת סניגור [11]

לא ישמש סניגור אלא מי שמוסמך לכך והנאשם הביע את רצונו בכתב שייצגנו או ייפה את כוחו לכך או שבית המשפט מינהו לכך לפי סעיף 15.

28. יוסי הועמד לדין בגין עבירה של חבלה בכוונה מחמירה, אשר העונש המרבי עליה הוא 20 שנות מאסר. בתום ההליך הורשע יוסי, ונגזרו עליו 10 שנות מאסר. בחלוף כמה שבועות נפטר קורבנו של יוסי מפצעיו, וכעת מבקשת המדינה להעמיד את יוסי לדין באשמת רצח, שעונשו מאסר עולם.

מה הדין?

- א. אי אפשר להעמיד את יוסי לדין באשמת רצח.
- ב. אפשר להעמיד את יוסי לדין באשמת רצח, אולם אם יורשע לא יהיה אפשר לגזור עליו יותר מ-10 שנות מאסר.
- ג. אפשר להעמיד את יוסי לדין באשמת רצח, אולם אם יורשע לא יהיה אפשר לגזור עליו יותר מ-20 שנות מאסר.
- ד. אפשר להעמיד את יוסי לדין באשמת רצח, ואם יורשע הוא צפוי לעונש של מאסר עולם.

סעיף 5 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

אין דנים פעמיים בשל מעשה אחד [2, 218]

5. אין דנים אדם על מעשה שזוכה או הורשע קודם לכן בשל עבירה שבו ; אולם אם גרם המעשה למותו של אדם, דנים אותו על כך אף אם הורשע קודם לכן בשל עבירה אחרת שבאותו מעשה ; "הרשעה", לענין סעיף זה – לרבות העמדה למבחן ללא הרשעה תחילה.

29. יובל, קטין בן 13, איים על דן, חברו לכיתה, ותקף אותו, ובשל כך נפתחה נגדו חקירה פלילית. בתום החקירה החליט פרקליט המחוז לסגור את התיק מהסיבה שנסיבות העניין אינן מתאימות להעמדה לדין. ישראל, דודו של דן, מעוניין להגיש נגד יובל קובלנה פלילית פרטית.

מה הדין?

- א. ישראל רשאי להגיש נגד יובל קובלנה פלילית פרטית.
- ב. ישראל רשאי להגיש נגד יובל קובלנה פלילית פרטית רק בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה.
- ג. רק דן או הוריו רשאים להגיש נגד יובל קובלנה פלילית פרטית.
- ד. אי אפשר להגיש נגד יובל קובלנה פלילית פרטית.

סעיף 15 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971

קובלנה פרטית

15. לא תוגש קובלנה לפי סימן ב' לפרק ד' לחוק סדר הדין הפלילי, תשכ"ה-1965, נגד קטין בשל עבירה שבשעת ביצועה לא מלאו לו ארבע עשרה שנה.

30. יאיר הורשע בעבירה של מרמה והפרת אמונים וערער על פסק הדין. הדיון בערעור התקיים בחלוף 3 חודשים מיום הגשתו. במסגרת הערעור גילה יאיר כי פרוטוקול הדיון אינו משקף במדויק את עדותו, ובידו הקלטה קולית שבה נשמעת העדות במלואה.

האם רשאי יאיר להציג את ההקלטה כראיה לעדותו בערכאה הדיונית?

- א. לא, בנסיבות המקרה פרוטוקול הדיון הוא ראיה חלוטה לאמיתות תוכנו.
- ב. לא, מאחר שחל איסור על הקלטת דיונים של בית משפט.
- ג. לא, אך הוא רשאי לפנות לערכאה הדיונית בבקשה לתיקון פרוטוקול.
- ד. לא, אלא אם בית משפט שלערעור נתן לו רשות לעשות כן.

סעיף 139 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

הפרוטוקול – ראיה לכאורה [127]

139. פרוטוקול ישמש ראיה לכאורה למהלך המשפט, אולם בערעור באותו ענין אין לטעון נגד דיוקו של הפרוטוקול ואין להביא ראיות לטעות בו, אלא ברשות בית המשפט שלערעור.

31. בית המשפט המחוזי הרשיע את אלונה בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות בשל שורה של מעשי מרמה שביצעה כלפי עדנה ובנה בן ה-13, יוסף, שבמסגרתם גזלה מן השניים את כל רכושם והביאה אותם לחרפת רעב. התביעה מבקשת מבית המשפט להורות על הכנת תסקיר נפגע עבירה בנוגע למצבם של עדנה ויוסף על ידי עובד ציבור שמונה לכך, על מנת שהתסקיר ישמש כראיה לקביעת העונש.

מה הדין?

- א. בית המשפט אינו רשאי להורות על הכנת תסקיר נפגע עבירה.
- ב. בית המשפט רשאי להורות על הכנת תסקיר נפגע עבירה, ובלבד שגם עדנה וגם יוסף ייתנו את הסכמתם לעריכתו.
- ג. בית המשפט רשאי להורות על הכנת תסקיר נפגע עבירה, ובלבד שעדנה תיתן את הסכמתה לעריכתו.
- ד. בית המשפט רשאי להורות על הכנת תסקיר נפגע עבירה.

סעיף 187 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

ראיות לקביעת העונש (תיקון מס' 8) תשמ"ח-1988 (תיקון מס' 26) תש"ס-2000

187. (א) הרשיע בית המשפט את הנאשם, יביא התובע לענין העונש ראיות בדבר הרשעותיו הקודמות של הנאשם, ובדבר החלטות בית המשפט ובית דין לענין ביצוע עבירה על ידו, אף בלא הרשעה, ורשאי הוא גם להביא ראיות אחרות לענין זה.

(תיקון מס' 18) תשנ"ה-1995 (תיקון מס' 52) תשס"ז-2007

(ב) הרשיע בית המשפט נאשם בעבירת מין או בעבירת אלימות, רשאי הוא להורות לעובד ציבור, שמינה לענין זה שר הרווחה והשירותים החברתיים, לערוך ולהגיש לו תסקיר על מצבו של הנפגע בעבירה (להלן – הנפגע), ועל הנזק שנגרם לנפגע כתוצאה מן העבירה.

(תיקון מס' 52) תשס"ז-2007

(ב1) הרשיע בית משפט נאשם בעבירת אלימות שגרמה למותו של אדם, רשאי הוא להורות לעובד ציבור, שמינה לענין זה שר הרווחה והשירותים החברתיים, לערוך ולהגיש לו תסקיר; תסקיר כאמור יתייחס למצבו של אחד או יותר מבני משפחתו של מי שהעבירה גרמה למותו ולנזק שנגרם לו כתוצאה מן העבירה, או למצבה של משפחתו כיחידה ולנזק שנגרם לה כתוצאה מן העבירה, הכל לפי שיקול דעתו של עובד הציבור.

(תיקון מס' 18) תשנ"ה-1995

(ג) תסקיר לפי סעיף זה ייערך רק אם עורך התסקיר קיבל את הסכמתו של הנפגע לעריכתו.

(תיקון מס' 18) תשנ"ה-1995

(ד) הסכמתם של נפגע שהוא קטין שמלאו לו ארבע עשרה שנים ושל פסול דין המסוגל לתת את הסכמתו, אינן טעונות אישור של אפוטרופסם.

(תיקון מס' 18) תשנ"ה-1995

(ה) בקטין שטרם מלאו לו ארבע עשרה שנים או בפסול דין שאינו מסוגל לתת את הסכמתו, ההסכמה לעריכת התסקיר תהיה של אפוטרופסם; היה האפוטרופוס הנאשם או בן זוגו של הנאשם, או סירב האפוטרופוס לתת את הסכמתו וסבר בית המשפט שהסירוב נבע מטעמים שאינם מטובת הקטין או פסול הדין, רשאי בית המשפט לאשר את עריכת התסקיר.

(תיקון מס' 18) תשנ"ה-1995

(ו) שר העבודה והרווחה ימנה לענין סעיף זה, עובד ציבור המיומן לערוך תסקיר כאמור בסעיף קטן (א); בתקופת המינוי לא יערוך עובד הציבור תסקיר לפי סעיפים 37 ו-38 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

(תיקון מס' 18) תשנ"ה-1995 (תיקון מס' 52) תשס"ז-2007 (תיקון מס' 86) תשע"ט-2019

(ז) בסעיף זה –

"עבירת אלימות" – עבירה לפי סעיפים 201, 202, 203, 203ב, 214(ב1), 305, 327, 329, 333, 335, 336 סיפה, 367, 368ג, 369, 370, 371, 372, 374, 374א, 375א, 376, 376ב, 377א, 382(א), 402, 403, 404, 427 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (בסעיף זה – חוק העונשין);

"עבירת אלימות שגרמה למותו של אדם" – עבירה לפי סעיפים 300, 301א, 301ב, 301ג ו-302 לחוק העונשין;

"עבירת מין" – עבירה לפי סימן ה' לפרק י' לחוק העונשין, למעט עבירה לפי סעיף 352;

"עובד ציבור" – עובד מדינה או עובד רשות מקומית.

32. עומר ביצעה עבירה כאשר הייתה בת 15. כאשר הייתה בת 16 העלתה חקירת המשטרה כי עומר ביצעה את העבירה. חודש לאחר שמלאו לה 17 המדינה מבקשת להעמידה לדין.

מה הדין?

- א. אי אפשר להעמידה לדין, שכן עברה יותר משנה מיום ביצוע העבירה.
- ב. אפשר להעמידה לדין אף שעברה יותר משנה מיום ביצוע העבירה, אם ניתן לכך אישור בית המשפט.
- ג. אי אפשר להעמידה לדין, שכן עברה יותר משנה מיום שנודע שעומר ביצעה את העבירה.
- ד. אפשר להעמידה לדין אף שעברה יותר משנה מיום ביצוע העבירה אם ניתנה הסכמת היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא האציל לו את סמכותו כדין.

סעיף 14 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971

התקופה להעמדה לדין של מי שביצע עבירה בהיותו קטין

14. אין להעמיד אדם לדין בשל עבירה שביצע בהיותו קטין אם עברה שנה מיום ביצועה אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה.

33. נגד שוקי הוגש כתב אישום בגין ביצוע עבירה לפי פקודת מס הכנסה. בעיצומו של שלב הראיות נמלט שוקי לחוף לארץ ואין אפשרות למוצאו.

מה הדין?

- א. בית המשפט רשאי, לבקשת פרקליט מפרקליטות המדינה, לצוות על תפיסת נכסיו של שוקי אם הוא סבור כי הדבר עשוי להביא להתייבבותו של שוקי. תלויו של שוקי רשאים לבקש מבית המשפט לבטל את הצו או לשנותו אם יש בו כדי לפגוע בפרנסתם.
- ב. בית המשפט רשאי, מיוזמתו, לצוות על תפיסת נכסיו של שוקי אם הוא סבור כי הדבר עשוי להביא להתייבבותו של שוקי. תלויו של שוקי אינם רשאים לבקש מבית המשפט לבטל את הצו או לשנותו אף אם יש בו כדי לפגוע בפרנסתם.
- ג. בית המשפט רשאי, לבקשת פרקליט מפרקליטות המדינה, לצוות על תפיסת נכסיו של שוקי אם הוא סבור כי הדבר עשוי להביא להתייבבותו של שוקי. תלויו של שוקי אינם רשאים לבקש מבית המשפט לבטל את הצו או לשנותו אף אם יש בו כדי לפגוע בפרנסתם.
- ד. בית המשפט רשאי, מיוזמתו, לצוות על תפיסת נכסיו של שוקי אם הוא סבור כי הדבר עשוי להביא להתייבבותו של שוקי. תלויו של שוקי רשאים לבקש מבית המשפט לבטל את הצו או לשנותו אם יש בו כדי לפגוע בפרנסתם.

סעיף 104 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

תפיסת נכסי נאשם שנמלט [94]

104. (א) נאשם שנמלט או מסתתר ואין אפשרות למצאו, רשאי בית המשפט, לבקשת פרקליט מפרקליטות המדינה, ואם הוא סבור שהדבר עשוי להביא להתייבבותו של הנאשם, לצוות על תפיסת כל נכס מנכסיו של הנאשם, מיטלטלין או מקרקעין, על רישום עיקול עליהם בפנקסי המקרקעין או על מינוי כונס נכסים עליהם, ולהורות מה ייעשה בנכס ובפירותיו כל עוד הצו בתקפו.

(ב) צו לפי סעיף זה לא יפגע בזכותו של נושה לרדת לאותם נכסים.

(ג) ניתן צו לפי סעיף זה, רשאי כל מי שתלוי בנאשם ותפיסת הנכס עשויה לפגוע בפרנסתו, לבקש מבית המשפט לבטל את הצו או לשנותו.

34. דנה חשודה בביצוע עבירה של מעשה מגונה בפומבי בפני אדם אחר, שהיא עבירה מסוג עוון. התובע סבור שקיימות ראיות מספיקות להגשת כתב אישום, אך הציע לדנה הסדר ולפיו התובע יתחייב להימנע מהגשת כתב אישום נגדה ולסגור את תיק החקירה נגדה אם דנה תודה בעובדות המהוות את העבירה כמפורט בהסדר, תתחייב שלא לבצע עבירה נוספת למשך 10 חודשים ותשלם לנפגע העבירה פיצוי בסך 20,000 ש"ח בתוך 3 חודשים. דנה חתמה על ההסדר, אך לאחר 5 חודשים מיום החתימה על ההסדר ביצעה עבירה נוספת של מעשה מגונה בפומבי.

מה הדין?

- א. התובע רשאי להעמיד את דנה לדין בשל העובדות המהוות את העבירה שהיא הודתה בהן במסגרת ההסדר, אך אינו רשאי להשתמש בהודייתה של דנה שניתנה במסגרת ההסדר כראיה נגדה בהליך הפלילי בשל עובדות אלה.
- ב. התובע רשאי להעמיד את דנה לדין בשל העובדות המהוות את העבירה שהיא הודתה בהן במסגרת ההסדר, ורשאי להשתמש בהודייתה של דנה שניתנה במסגרת ההסדר כראיה נגדה בהליך הפלילי בשל עובדות אלה.
- ג. התובע אינו רשאי להעמיד את דנה לדין בשל העובדות המהוות את העבירה שהיא הודתה בהן במסגרת ההסדר, אלא רשאי להעמידה לדין אך ורק בשל העובדות המהוות את העבירה החדשה שבוצעה לאחר חתימת ההסדר.
- ד. התובע אינו רשאי להעמיד את דנה לדין בשל העובדות המהוות את העבירה החדשה שבוצעה לאחר חתימת ההסדר, אלא רשאי להעמידה לדין אך ורק בשל העובדות המהוות את העבירה שהיא הודתה בהן במסגרת ההסדר.

סעיף 67 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

סירוב להסדר או הפרת תנאיו (תיקון מס' 66) תשע"ב-2012 (תיקון מס' 82) תשע"ח-2018

67. (א) לא הסכים החשוד להסדר כולו או לתנאי מתנאיו, יעמידו התובע לדין לפי טיוטת כתב האישום; סבר התובע שאין ראיות מספיקות לאישום או שנסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות להעמדה לדין, והכל בשל מידע חדש שהובא לידיעתו לאחר סירובו של החשוד להסדר המוצע, יסגור את התיק בהחלטה מנומקת בכתב.

(ב) התובע לא יעמיד חשוד לדין בשל עובדות המהוות עבירה שהוא הודה בהן במסגרת הסדר, אלא אם כן החשוד לא מילא את תנאי ההסדר או אם מצא התובע שההסדר הושג במרמה; כתב אישום בשל מרמה כאמור יוגש באישור תובע בכיר.

(תיקון מס' 82) תשע"ח-2018

(ג) (1) נוכח התובע כי החשוד לא מילא את תנאי ההסדר, כולם או חלקם, בכלל או בתקופה שנקבעה לקיום תנאי ההסדר, יעמידו לדין לפי טיוטת כתב האישום; סבר התובע שאין ראיות מספיקות לאישום או שנסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות להעמדה לדין, והכל בשל מידע חדש שהובא לידיעתו לאחר שהחשוד לא מילא את התנאים, יסגור את התיק בהחלטה מנומקת בכתב;

(2) לעניין סעיף 67(א)(3), יראו הגשה של כתב אישום על עבירה שהחשוד התחייב במסגרת ההסדר להימנע ממנה, כהפרה של ההתחייבות; הוגש כתב אישום אחרי התקופה שנקבעה לקיום התנאי בשל עבירה שבוצעה בניגוד להתחייבות ובתוך תקופת ההתחייבות, יהיה התובע רשאי להעמיד את החשוד לדין ויחולו הוראות סעיף זה, ובלבד שהתובע טרם סגר את התיק והודיע על כך לחשוד.

(ד) הועמד חשוד לדין לאחר שנחתם עמו הסדר, יראו את ההסדר כמבוטל והחשוד לא יהיה מחויב למלא אחר תנאי ההסדר שטרם מילא; מילא החשוד חלק מתנאי ההסדר, יתחשב בכך בית משפט בבואו לגזור את דינו; זוכה החשוד לאחר ששילם תשלום לפי פסקה (1) שבסעיף 67(א), יוחזר לו הסכום ששילם בדרך שבה מוחזרים פיקדונות וקנסות לפי חוק זה.

(ה) הועמד חשוד לדין לאחר שהוצע לו הסדר או לאחר שנחתם עמו הסדר, לא יבקש התובע להטיל עליו עונש של מאסר בפועל, אלא אם כן הובא לידיעת התובע מידע חדש; בקשה כאמור תהיה באישור של תובע בכיר.

(ו) הודיית חשוד בעובדות המהוות עבירה, במסגרת הסדר, לא תשמש ראיה נגדו בהליך פלילי בשל עובדות אלה.

35. נאווה חשודה בביצוע עבירות של חבלה חמורה והריגה במסגרת פעילותה במשפחת פשע. התביעה, החוששת כי נאווה תשפיע על עדיה, הגישה בקשה לבית המשפט המחוזי להעיד את שמעון בעדות מוקדמת עוד לפני הגשת כתב אישום.

מה הדין?

- א. אי אפשר להעיד עד בעדות מוקדמת לפני הגשת כתב אישום.
- ב. אפשר להעיד עד בעדות מוקדמת לפני הגשת כתב אישום רק בהסכמת שני הצדדים.
- ג. אפשר לבקש להעיד עד בעדות מוקדמת לפני הגשת כתב אישום רק מבית משפט השלום.
- ד. אפשר לבקש להעיד עד בעדות מוקדמת לפני הגשת כתב אישום הן מבית משפט השלום והן מבית המשפט המחוזי.

סעיף 117 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

גביה מוקדמת של עדות [106] (תיקון מס' 39) תשס"ג-2003

117. (א) הוגש כתב אישום לבית משפט, רשאי בית המשפט, לבקשת בעל דין, לגבות עדותו של אדם לאלתר, אם ראה שהעדות חשובה לבירור האשמה וכי יש יסוד סביר להניח שאי אפשר יהיה לגבותה במהלך המשפט או אם מצא שיש חשש שאמצעי לחץ, איום, הפחדה, כוח או הבטחת טובת הנאה יניאו את העד מלמסור עדות אמת במהלך המשפט; נפתחה חקירה בעבירה ועדיין לא הוגש עליה כתב אישום, רשאי לעשות כן בית משפט השלום או בית משפט מחוזי לבקשת תובע או לבקשת אדם העשוי להיות נאשם בעבירה.

(תיקון מס' 50) תשס"ז-2006

(ב) הוגשה בקשה לגביית עדות מוקדמת, כאמור בסעיף קטן (א), בעבירה לפי סעיף 377א לחוק העונשין, התשל"ז-1977, יחליט בית המשפט בבקשה לא יאוחר משבועיים מיום הגשתה; העדות תיגבה בתוך חודשיים מיום ההחלטה, אלא אם כן האריך בית המשפט את התקופה מטעמים מיוחדים שיירשמו.

36. נגד איתי הוגש כתב אישום לבית משפט השלום בגין עבירה של החזקת סם לצריכה עצמית, אשר העונש המרבי עליה הוא 3 שנות מאסר. בית המשפט הרשיע את איתי וגזר עליו 8 חודשי מאסר בפועל. איתי הגיש ערעור לבית המשפט המחוזי על הכרעת הדין ועל גזר הדין, ואילו המדינה נמנעה מלהגיש ערעור לבית המשפט המחוזי. לאחר עיון בחומר הראיות ושמיעת טענות הצדדים השתכנע בית המשפט המחוזי מהעובדות שהוכחו כי איתי ביצע עבירה של סחר בסמים, אשר העונש המרבי עליה הוא 20 שנות מאסר.

מה הדין?

- א. בית המשפט המחוזי רשאי להרשיע את איתי בעבירה של סחר בסמים, וכן רשאי הוא להחמיר בעונשו, ובלבד שניתנה לאיתי הזדמנות סבירה להתגונן.
- ב. בית המשפט רשאי להרשיע את איתי בעבירה של סחר בסמים, ובלבד שניתנה לאיתי הזדמנות סבירה להתגונן; בית המשפט רשאי להחמיר בעונשו של איתי, אולם העונש שיוטל עליו לא יהיה חמור מ-3 שנות מאסר, בהתאם לעבירה שבגינה הוגש נגדו כתב האישום.
- ג. בית המשפט אינו רשאי להרשיע את איתי בעבירה של סחר בסמים; בית המשפט רשאי להחמיר בעונשו של איתי, אולם העונש שיוטל עליו לא יהיה חמור מ-3 שנות מאסר, בהתאם לעבירה שבגינה הוגש נגדו כתב האישום.
- ד. בית המשפט רשאי להרשיע את איתי בעבירה של סחר בסמים, ובלבד שניתנה לאיתי הזדמנות סבירה להתגונן; בית המשפט אינו רשאי להחמיר בעונשו של איתי.

סעיפים 216 ו-217 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

הגדרות (תיקון מס' 42) תשס"ד-2004

116. בסימן זה –

"גביית עדות" – לרבות קבלת מסמכים ומוצגים אחרים;

"עדות מוקדמת" – עדות כאמור בסעיף 117 או בסעיף 117א;

"תיעוד חזותי" – כהגדרתו בחוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), התשס"ב-2002.

גביה מוקדמת של עדות [106] (תיקון מס' 39) תשס"ג-2003

117. (א) הוגש כתב אישום לבית משפט, רשאי בית המשפט, לבקשת בעל דין, לגבות עדותו של אדם לאלתר, אם ראה שהעדות חשובה לבירור האשמה וכי יש יסוד סביר להניח שאי אפשר יהיה לגבותה במהלך המשפט או אם מצא שיש חשש שאמצעי לחץ, איום, הפחדה, כוח או הבטחת טובת הנאה יניאו את העד מלמסור עדות אמת במהלך המשפט; נפתחה חקירה בעבירה ועדיין לא הוגש עליה כתב אישום, רשאי לעשות כן בית משפט השלום או בית משפט מחוזי לבקשת תובע או לבקשת אדם העשוי להיות נאשם בעבירה.

37. דן חשוד בביצוע עבירה של התקהלות אסורה (ביחד עם חבריו), שדינה מאסר שנה, ולכן היא עבירה מסוג עוון. העבירה בוצעה לפני 4 שנים ו-11 חודשים. החקירה הסתיימה בו ביום, ולא בוצעו מאז כל פעולות חקירה בנושא. לפני 3 חודשים החליט התובע שקיימות ראיות מספיקות להגשת כתב אישום, אך הציע לדן הסדר כדין ולפיו התובע יתחייב להימנע מהגשת כתב אישום נגד דן ולסגור את תיק החקירה נגדו אם דן יודה בעובדות המהוות את העבירה כמפורט בהסדר וישלם לאוצר המדינה תשלום בסך 20,000 ש"ח בתוך 3 חודשים. דן חתם על ההסדר, אך אף שחלפו 3 חודשים מיום החתימה על ההסדר לא שילם דן את התשלום לאוצר המדינה.

מה הדין?

- א. התובע רשאי להגיש כתב אישום נגד דן בתוך חודש אחד, ולא תחלוף תקופת ההתיישנות שנקבעה לעבירה שביצע דן.
- ב. התובע רשאי להגיש כתב אישום נגד דן בתוך 4 חודשים, ולא תחלוף תקופת ההתיישנות שנקבעה לעבירה שביצע דן.
- ג. התובע רשאי להגיש כתב אישום נגד דן בתוך 5 שנים ו-4 חודשים, ולא תחלוף תקופת ההתיישנות שנקבעה לעבירה שביצע דן.
- ד. תקופת ההתיישנות שנקבעה לעבירה שביצע דן חלפה, ואי אפשר להגיש כתב אישום.

סעיפים 9, 67א, 67ג, 167 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

התיישנות עבירות [7] (תיקון מס' 87) תשע"ט-2019

9. (א) באין הוראה אחרת לענין זה בחוק אחר, אין להעמיד אדם לדין בשל עבירה אם עברו מיום ביצועה –

(תיקון מס' 87) תשע"ט-2019

(1) בפשע שדינו מיתה או מאסר עולם – שלושים שנים;

(תיקון מס' 87) תשע"ט-2019

(1א) בפשע שדינו שבע שנות מאסר ומעלה, והוא עבירה המנויה בתוספת הראשונה ב' – 15 שנים;

(2) בפשע אחר – עשר שנים;

(3) בעוון – חמש שנים;

(4) בחטא – שנה אחת.

(תיקון מס' 87) תשע"ט-2019

(1א) (1) על אף האמור בסעיף קטן (א), ניתן להעמיד אדם לדין בשל עבירה כאמור בפסקה (1א) של אותו סעיף קטן, אם בחלוף 15 שנים מיום ביצוע העבירה טרם אותר החשוד ובידי הרשות החוקרת יש ראיה המהווה אמצעי זיהוי ביומטרי המפורט בתוספת הראשונה ד', שיש יסוד סביר להניח שיש בה כדי להוכיח את זהות החשוד או את הקשר בין החשוד לביצוע העבירה – ובלבד שלא עברו 23 שנים מיום ביצוע העבירה; בסעיף קטן זה, "ביומטרי" – מאפיין אנושי פיזיולוגי ייחודי, הניתן למדידה ממוחשבת;

(2) הסמכות להאריך את תקופת ההתיישנות לפי הוראות סעיף קטן (ג)(2) עד (4) יחולו על התקופה האמורה בפסקה (1).

(ב) בעבירות לפי החוק בדבר מניעתו וענישתו של הפשע השמדת עם, תש"י-1950, ולפי החוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם, תש"י-1950 – אין התיישנות.

(תיקון מס' 55) תשס"ח-2008 (תיקון מס' 87) תשע"ט-2019

(1ב) (1) בעבירות רצח ורצח בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 300 ו-301א לחוק העונשין – אין התיישנות;

(תיקון מס' 87) תשע"ט-2019

(2) בעבירת ניסיון לרצח לפי סעיף 305 לחוק העונשין, ובעבירה של קשר לפי סעיף 499 לחוק האמור לעבור עבירה כאמור או עבירות רצח ורצח בנסיבות מחמירות כאמור בפסקה (1), שבוצעו כלפי מי שניהן ראש הממשלה בעת ביצוע העבירה – אין התיישנות.

סגירת תיק בהסדר (תיקון מס' 66) תשע"ב-2012

א.67. (א) בסימן זה –

"תובע" – כל אחד מאלה:

- (1) פרקליט כאמור בסעיף 12(א)(1)(א);
- (2) תובע שהוא קצין משטרה המכהן כראש יחידת תביעות או תובע משטרת בכיר שהוא הסמך לעניין זה (בסימן זה – תובע משטרת);
- (3) תובע אחר המנוי בתוספת הרביעית;

"תובע בכיר" –

(1) בתיק המנוהל על ידי פרקליט – היועץ המשפטי לממשלה, פרקליט המדינה או משנהו, מנהל מחלקה בפרקליטות המדינה או סגנו, או פרקליט מחוז, משנהו או מנהל מחלקה בפרקליטות המחוז;

(2) בתיק המנוהל על ידי תובע משטרת – תובע משטרת;

(3) בתיק המנוהל על ידי תובע המנוי בפסקה (3) להגדרה "תובע" – תובע שהוא עובד המדינה ומנוי בתוספת הרביעית.

תנאי ההסדר (תיקון מס' 66) תשע"ב-2012

א.67. (א) תובע יהיה רשאי לכלול בהסדר תנאים אלה:

(תיקון מס' 68) תשע"ד-2014

(1) תשלום לאוצר המדינה בסכום שלא יעלה על הסכום הקבוע בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, אף אם ההסדר כולל יותר מעבירה אחת, באופן ובמועדים שיפורטו בהסדר, ובלבד שתקופת התשלום לא תעלה על שנה; נקבעה בחוק הוראה ולפיה ישולמו קנסות בשל עבירה לגורם אחר, יציין זאת התובע, והתשלום ישולם לאותו גורם; בוצעה עבירה בבניין לפי חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965, על ידי בני זוג שהם בעלי הבניין ומנהלים משק בית משותף, לא יוטל על בני הזוג יחד סכום העולה על הסכום האמור;

(תיקון מס' 68) תשע"ד-2014

(2) תשלום פיצוי לנפגע עבירה בסכום שלא יעלה על הסכום הקבוע בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, באופן ובמועדים שיפורטו בהסדר, ובלבד שתקופת התשלום לא תעלה על שנה; התשלום יועבר לנפגע לאחר שהתובע סגר את התיק לפי סעיף 167;

(3) התחייבות של החשוד להימנע מביצוע עבירה במהלך תקופה שתפורט בהסדר ולא תעלה על שנה;

(4) עמידה בתנאי תכנית טיפול, תיקון ושיקום שיקבע קצין מבחן, לרבות ביצוע שירות לציבור כהגדרתו בסעיף 71א(1) לחוק העונשין, והימצאות בפיקוח קצין מבחן לתקופה שיקבע קצין המבחן, ויחולו לעניין זה הוראות סעיף 171 לחוק העונשין, והכל לתקופה שתפורט בהסדר ולא תעלה על שנה, ובמקרים מיוחדים, בהמלצת קצין המבחן – שלא תעלה על 18 חודשים;

(תיקון מס' 68) תשע"ד-2014

(5) נקיטת אמצעים המנויים בתוספת החמישית לתיקון הנזק שנגרם עקב העבירה, לשם השבת המצב לקדמותו ולמניעת ביצוע עבירה שבהסדר, ובלבד שיש זיקה עניינית בין התנאי ובין העבירה שבוצעה, והכול לתקופה שתפורט בהסדר ולא תעלה על שנה, ובמקרים מיוחדים כמפורט בתוספת החמישית – לתקופה שלא תעלה על שנתיים.

(ב) לשם קביעת תנאי ההסדר יתחשב התובע בעיקרון המנחה בענישה, בשיקולי הענישה, ובנסיבות, הקבועים בסימן א'1 לפרק ו' לחוק העונשין.

(ג) בטרם יחתם הסדר, יאשר תובע בכיר את תנאיו, אלא אם כן ההסדר הוצע לפי תנאים מפורטים שפורטו בהנחיות ופורסמו.

(תיקון מס' 68) תשע"ד-2014 (תיקון מס' 79) תשע"ז-2017 (הוראת שעה) תשפ"ג-2023

(ד) תשלום או פיצוי ייגבה באמצעות רשות האכיפה והגבייה, ויועבר על ידה לאוצר המדינה או לגורם אחר שנקבע בחוק, או לנפגע העבירה, ואולם אם הגורם האחר הוא ועדה מקומית לתכנון ולבנייה כמשמעותה בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965 או רשות מקומית המוסמכת לאכיפה כהגדרתה בפרק י' לחוק האמור, ישולם התשלום ישירות לקופת הוועדה המקומית או הרשות המקומית כאמור, לפי העניין, אלא אם כן ביקשה הוועדה המקומית או הרשות המקומית כאמור כי התשלום או הפיצוי ייגבה באמצעות רשות האכיפה והגבייה; ביקשה כאמור, יועבר התשלום או הפיצוי שנגבה על ידי רשות האכיפה והגבייה לקופת הוועדה המקומית או הרשות המקומית, לפי העניין.

סירוב להסדר או הפרת תנאיו (תיקון מס' 66) תשע"ב-2012 (תיקון מס' 82) תשע"ח-2018

167. (א) לא הסכים החשוד להסדר כולו או לתנאי מתנאיו, יעמידו התובע לדין לפי טיוטת כתב האישום; סבר התובע שאין ראיות מספיקות לאישום או שנסיבות העניין בכללותן אינן מתאימות להעמדה לדין, והכל בשל מידע חדש שהובא לידיעתו לאחר סירובו של החשוד להסדר המוצע, יסגור את התיק בהחלטה מנומקת בכתב.

(ב) התובע לא יעמיד חשוד לדין בשל עובדות המהוות עבירה שהוא הודה בהן במסגרת הסדר, אלא אם כן החשוד לא מילא את תנאי ההסדר או אם מצא התובע שההסדר הושג במרמה; כתב אישום בשל מרמה כאמור יוגש באישור תובע בכיר.

38. נגד אבי הוגש כתב אישום בגין קבלת דבר במרמה. בית המשפט, אשר ראה אפשרות לסיום התיק ללא הוכחות, שלח הודעה לאבי בדבר האפשרות לקיום דיון מקדמי. בתחילת הדיון המקדמי הודיע אבי שהוא ייצג את עצמו בדיון זה. אמירה זו לא נרשמה בפרוטוקול בית המשפט.

מה הדין?

- א. אי אפשר לקיים דיון מקדמי אם הנאשם אינו מיוצג, וכן ישנה חובה שכל אמירה שנאמרה במסגרת הדיון המקדמי תופיע בפרוטוקול.
- ב. אפשר לקיים דיון מקדמי אם הנאשם אינו מיוצג, וכן ישנה חובה שכל אמירה שנאמרה במסגרת הדיון המקדמי תופיע בפרוטוקול.
- ג. אי אפשר לקיים דיון מקדמי אם הנאשם אינו מיוצג. מותר שהפרוטוקול בדיון מקדמי ייכתב בדרך של עיקרי הדברים אם הצדדים הסכימו לכך.
- ד. אפשר לקיים דיון מקדמי אם הנאשם אינו מיוצג, ומותר שהפרוטוקול בדיון מקדמי ייכתב בדרך של עיקרי הדברים.

סעיפים 134 ו-143א לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

ניהול פרוטוקול [122] (תיקון מס' 57) תשס"ח-2008

134. (א) במשפט פלילי ינוהל פרוטוקול שישקף את כל הנאמר והמתרחש בו והנוגע למשפט לרבות שאלות והערות בית המשפט, ואולם בדיון מקדמי רשאי בית המשפט, בהסכמת בעלי הדין, לכלול בפרוטוקול את עיקרי הדברים שבדיון.

(תיקון מס' 57) תשס"ח-2008

(ב) בית המשפט רשאי להורות שלא יירשמו בפרוטוקול דברי גידוף, נאצה, השמצה או ביזוי, ובלבד ששוכנע כי אין טעם המצדיק את רישומם בפרוטוקול.

(תיקון מס' 57) תשס"ח-2008

(ג) בעל דין זכאי לקבל, בתום הדיון או בסמוך לאחר מכן, עותק של הפרוטוקול.

דיון מקדמי (תיקון מס' 48) תשס"ו-2006

143א. (א) בסעיף זה –

"חוק זכויות נפגעי עבירה" – חוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001;

"סיום הדיון" – לרבות מתן פסק דין;

"עבירת מין או אלימות חמורה" – כהגדרתה בסעיף 2 לחוק זכויות נפגעי עבירה.

(ב) על אף הוראות סעיף 143, רשאי בית המשפט, בתחילת המשפט ובכפוף להוראות סעיף קטן

(ג), לנהל דיון מקדמי בכתב אישום, שמטרתו אחד מאלה:

(1) בירור עמדת הנאשם לענין הודיה או כפירה בעובדות הנטענות בכתב האישום, כולן או מקצתן;

(2) בחינת האפשרות לצמצום המחלוקת העובדתית או המשפטית, כולה או מקצתה;

(3) ייתור הצורך בשמיעת ראיות;

(4) סיום הדיון במסגרת הדיון המקדמי.

- (ג) בית המשפט ינהל דיון מקדמי לפי סעיף זה, רק אם התקיימו כל אלה:
- (1) הנאשם קיבל הודעה לפי סעיף 95(ב) בדבר האפשרות לניהול דיון מקדמי ובית המשפט נוכח כי הנאשם הבין את מהות הדיון המקדמי והביע את הסכמתו לניהולו;
 - (2) הנאשם מיוצג בידי סניגור;
 - (3) התובע הסכים לניהול הדיון המקדמי.
- (ד) בדיון מקדמי לפי סעיף זה רשאי בית המשפט, בהסכמת בעלי הדין, לעיין בחומר החקירה וברשימת כל החומר שנאסף או שנרשם בידי הרשות החוקרת והנוגע לאישום, וכן בחומר וברשימה כאמור שנאספו או שנרשמו בידי ההגנה; אין בהוראה זו כדי לגרוע מכללי חסיונות עדים או כללי ראיות חסויות.
- (ה) לא הסתיים הדיון בכתב האישום במסגרת דיון מקדמי לפי סעיף זה, יעביר בית המשפט את הדיון בכתב האישום לשופט אחר שימשיך לדון בו לפי הוראות סימנים ה' עד ז' לפרק זה.
- (ו) פרוטוקול הדיון המקדמי –
- (1) לא יועבר לעיון השופט שימשיך לדון בכתב האישום לפי הוראות סעיף קטן (ה);
 - (2) לא ישמש ראיה בכל הליך משפטי אחר, למעט בערעור על פסק הדין שניתן בדיון המקדמי, אלא בהסכמת בעלי הדין.
- (ז) בית המשפט יברר, בדיון מקדמי לפי סעיף זה בכתב אישום בעבירת מין או אלימות חמורה, האם קוימו הוראות חוק זכויות נפגעי עבירה לענין זכותו של נפגע עבירת מין או אלימות חמורה להביע עמדה בענין הסדר טיעון עם הנאשם.
- (ח) הוראות סעיף זה לא יחולו על דיון בכל אחת מאלה:
- (1) עבירה שהיא בסמכותו של בית המשפט המחוזי בדונו בהרכב;
 - (2) עבירה מהעבירות המפורטות בסעיף 240(א) רישא.

39. גליה הואשמה בריבוי עבירות על פי חוק איסור הלבנת הון. גליה הגישה לבית המשפט, בהסכמת התביעה, מסמך פנימי של חברת השקעות בין-לאומית התומך בגרסת ההגנה. המסמך, הכולל מאות עמודים, הוגש בספרדית בלבד. בית המשפט הורה על הטלת הוצאות התרגום על גליה. לאחר שהסתיים ההליך בעניינה הגישה גליה ערעור על פסק הדין כולו, ובמסגרתו ערערה גם על הטלת הוצאות התרגום עליה.

מה הדין?

- א. בית המשפט רשאי היה להטיל על גליה את הוצאות התרגום. גליה אינה רשאית לערער על ההחלטה במסגרת הערעור על פסק הדין, והיה עליה להגיש בקשת רשות ערעור על ההחלטה לאחר שניתנה.
- ב. בית המשפט רשאי היה להטיל על גליה את הוצאות התרגום. גליה רשאית לערער על ההחלטה במסגרת הערעור על פסק הדין.
- ג. בית המשפט לא היה רשאי להטיל על גליה את הוצאות התרגום. גליה אינה רשאית לערער על ההחלטה במסגרת הערעור על פסק הדין, והיה עליה להגיש בקשת רשות ערעור על ההחלטה לאחר שניתנה.
- ד. בית המשפט לא היה רשאי להטיל על גליה את הוצאות התרגום. גליה רשאית לערער על ההחלטה במסגרת הערעור על פסק הדין.

סעיפים 140, 141 ו-142 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982

מתרגם לנאשם [128]

140. הוברר לבית המשפט שהנאשם אינו יודע עברית, ימנה לו מתרגם או יתרגם לו בעצמו.

ראיה שלא בעברית [129]

141. ראיה הנמסרת ברשות בית המשפט לא בעברית, או לא בלשון אחרת השגורה בפי בית המשפט ובעלי הדין, תתורגם בידי מתרגם, ועדות שנמסרה כאמור תירשם בפרוטוקול תוך תרגומה לעברית, אם לא הורה בית המשפט הוראה אחרת; רישום התרגום בפרוטוקול ישמש ראיה לכאורה לדברים שתורגמו.

שכרו של מתרגם [130]

142. שכרו של מתרגם ישולם מאוצר המדינה, אם לא הורה בית המשפט הוראה אחרת.

40. סמיר הוא עד ראייה לאירוע שוד (עבירה שעונשה המרבי הוא 14 שנות מאסר) והוא זומן לתחנת המשטרה למסור את גרסתו. חוקר המשטרה חקר אותו על הפרטים שקלט בחושי מן האירוע.

מה הדין?

- א. על החוקר לחקור את סמיר בשפה שהוא מבין, ואת החקירה יש לתעד בתיעוד חזותי או בתיעוד קולי בלבד.
- ב. אין חובה לחקור את סמיר בשפה שהוא מבין, ואת החקירה יש לתעד בתיעוד חזותי או בתיעוד קולי בלבד.
- ג. על החוקר לחקור את סמיר בשפה שהוא מבין, ואין חובה לתעד את החקירה בתיעוד חזותי או בתיעוד קולי.
- ד. אין חובה לחקור את סמיר בשפה שהוא מבין, ואין חובה לתעד את החקירה בתיעוד חזותי או בתיעוד קולי.

סעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות)

חקירת עדים על-ידי קצין משטרה וכו'

2 (1). קצין משטרה מדרגת מפקח ומעלה, או כל קצין אחר או סוג אחר של קצינים המורשים בכתב – בדרך כלל או במיוחד – על-ידי שר המשפטים, לערוך חקירות על ביצוע עבירות, רשאי לחקור בעל-פה כל אדם המכיר, לפי הסברה, את עובדותיה ונסיבותיה של כל עבירה, שעליה חוקר אותו קצין משטרה או אותו קצין מורשה אחר כנ"ל, ורשאי הוא לרשום בכתב כל הודעה, שמוסרה אדם הנחקר כך.
 (2) אדם, הנחקר כך, יהיה חייב להשיב נכונה על כל השאלות, שיציג לו בשעת החקירה אותו קצין משטרה, או קצין מורשה אחר כנ"ל, חוץ משאלות שהתשובות עליהן יהיה בהן כדי להעמידו בסכנת האשמה פלילית.